UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JAN 28 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.75
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

No. 4 South Boston, Mass., Sausio (January) 22 d. 1920 m. Metai VII.

Triukšmas Vokietijos Parlamente.

Pirmą kartą istorijoje Vokietijos parlamentas susirinko į extra posėdį nedėldienyje, sausio 18, 1920. Triukšmas deputatų tarpe buvo neišpasakytas. Tarta apie padauginimą karinės sargybos Berline, apie pastatymą daugiau kulkosvydžių prie Reichtago, apie numalšinimą streikuojančių darbininkų.

Didžiausi ginčai ir kolionės kilo tarpe socialistų extrimistų ir soc. moderatų.

Extrimistų lyderis Henke užreiškė:

"Musų idealai ne del to triumfuos, kad jie geresni, bet del to, kad senoji kapitalistinė sistema ilgiau negal pasilaikyti: ji kris drauge su socialistais moderatais."

Moderatų socialistų kalbėtojas Osteroth taip "iškalbingai" tarkavo extrimistus, kad pirmininkas pareikalavo nevartot perriebių žodžių. Sulyg "Christian Science Monitor" korespondento pranešimo Osteroth pasakė:

"Jųs extrimistai esate tuščiagalviai ir darbininkų klaidintojai. Mes norime demokratijos diktaturos, o ne jusų tuščiagalviško riksmo."

ATIDARYTA SUSINEŠIMAS SU RUSIJA.

Talkininkai nuėmė blokadą nuo bolševikiškos Rusijos ir ves prekybą su visa Rusija, kadangi ten yra daug žalios medegos, kuri labai reikalinga Europos ir Amerikos pramonei.

Bolševikiškos valdžios talkininkai nepripažįsta.

KAUNE.

— Trečiadienį Vilkolaky (Laisvės al. 3) artistas A. Sutkus skaitė apie "Naturalizmą scenoje". Nariai moka 1 auk., o svečiai 2 auk.

— Buv. švietimo ministeris Jonas Yčas, kuris lankėsi Kaune, vėl vakar išvažiavo į Karaliaučių tęsti mokslo darbų.

Grįžo iš Paryžiaus Lietuvių Taikos Delegacijos Pirmininkas prof. **A. Voldemaras** ir pradėjo eiti užsienio reikalų ministerio pareigas.

— Spaudos biuro vedėjas Kopengagoje, žinomas rašytojas Ig. Jurkunas - Šeinius, lankęs Kauną tarnybos reikalais, vakar išvažiavo atgal į Daniją.

LENKŲ IMPERIALISTAMS RIESTAI.

Lenkų imperialistai vis skundėsi pasauliui, kad Lenkiją visos šalys užpuola. Bet dabar jau ir talkininkų valdžios pamatė, kad lenkų imperialistai patys užpuldinėjo savo kaimynus ir juos skriaudė.

Anglijos kariniai expertai pranešė Lenkijos valdžiai, kad ji nesiųstų savo armijos nė į Rusiją, nė į Lietuvą, nė į kitas kaimynines šalis, nes antraip talkininkai negelbės Lenkijai ir tuomet bolševikų armija lengvai pasieks Varšavą.

Lenkai neapdirba savo laukų, bet tik eina vagiliaut. Vienok dabar lenkų imperialistai prilipo liepto galą: viduje Lenkijos skolos, skurdas, influenza ir badas, o skriaudžiami lenkų kaimynai jau sulaukė seniai laukto teisingo užtarimo.

NAUJAS FRANCIJOS MINISTERIŲ KABINETAS.

TAIKOS KONFERENCIJA BUS PERKELTA LONDONAN.

Rezignavimas Francijos premjero Clemenceau skaudžiai atsiliepė į Francijos politiką. Taikos konferencijos veikimas visai apsilpo. Antroji taikos konferencija rimtai manoma perkelti Londonan.

Naujas Francijos ministerių kabinetas dabar susideda iš šių asmenų:

Premjeras ir užsienių reikalų ministeris — Al. Millerand; Teisingumo — Hopitean; Vidaus reikalų — J. Steez; Karės — A. Lefevre; Laivyno — M. Landry; Prekybos — Isaac; Agrikulturos — H. Ticard; Finansų— F. F. Marsal; Kolonijų —A. Sarant; Publiškų darbų — — Yves le Trocque; Darbo — P. Jourdain; Sveikatos— Breton.

Lietuvos Karčiamos.

Vidaus reikalų ministeris išleido įsakymą, kad laike rinkimų į valsčių, miestų ir apskričių savivaldybas butų uždarytos visos svaiginamų gėrimų įstaigos. Nepaklausę to įsakymo bus baudžiami ligi 3000 auks. pabauda.

Lietuvos Karžygiu Burelis.

1. —Generolas Jurgis **Kubilius**, dabar esantis Lietuvos armijos štabe Kaune, kuris budamas rusų armijos pulkininku dar Kerenskio laikuose išstojo iš rusų armijos ir suorganizavo pirmą Lietuvos atsarginį batalijoną. (Generolo Kubiliaus biografiją žiurėkite "Sand." No. 13, 1919); 2.—**Dr. Nasvytis,** baigęs mokslą Maskvos universitete; 3. — Karininkas **Šušas**; 4. — Karininkas **Vigelis**; 5. — Karininkas **Jonas Žilinskas,** paeinantis nuo Suvalkinės Kalvarijos, baigęs mokslą Petrogrado universitete; 6. — Karininkas **Natkevičius,** veikalo "Lietuvos Kariuomenė"autorius; 7. — Kariškas valdininkas **Žilinskas**; 8. —Kareivis **Baltušis**, baigęs techniską mokyklą Maskvoje. (Iš "Lietuvos Kariuomenė").

LEITENANTAS RIMAVIČIUS.

Gindamas Raseinių miestą nuo aziatinių vokiečių plėšimų spalių 27 d. pateko į nelaisvę ir buvo žiauriausiai vokiečių sušaudytas. Tenebunie užmiršta jo dvasia!

(Kauno "Lietuva").

VISOKIOS ŽINIOS.

"SOVIETŲ ARKA" SUOMIJOJE.

Pirmutinė "Sovietų Arka", kurioje buvo ir Emma Goldman su Berkmanu jau pasiekė Suomiją. Nugabenti iš Amerikos "raudonukai" stengiamasi perduot Rusijai, vienok Rusijos valdžia nevisus įsileis. Gal nekuriems reikės pagyvent pagal savo norą — be tėvynės, be pilietybės.

Latvių valdžia pradėjo tarties su Lenkijos valdžia tikslu apsigynimo nuo Rusijos. Detališkų žinių kol-kas negavome.

Diplomatinis atstovas prie Amerikos Pasiuntinio.

Amerikos pasiuntinis Baltijos valstybėms pareiškė Lietuvos vyriausybei pageidavimą, kad paskirtų prie jo ryšio karininką arba diplomatinį atstovą, kuris galėtų nuolat teikti žinių, paliečiančių Lietuovs padėtį.

Vokiečių žiaurumai Lietuvoje.

VOKIEČIŲ TERORAS ŽEMAITIJOJ.

Atvykusieji Kaunan iš vokiečių užpultų vietų (5-6-XII) pasakoja baisiausių dalykų. Šiauliuose tikras pragaras: plėšimai, žudymai (vaikams piaustė pirštus, kad negalėtų šaudyti). Niesselis su savo misija pabėgęs Tilžėn. Vokiečiai tyčiojasi iš jo ir pačios santarvės. Visos musų įstaigos išvaikytos. Nuo Šiaulių iki Kuršėnų ir toliau plačiausiu frontų traukiasi demoralizuota vokiečių geležinė divizija, ir siausdama po kaimus plėšia, degina ir šaudo ramius gyventojus. Tokiu budu tarp 30-XI-4-XII išplėšta Bubiai, Kutavėnai, sudegintą Skaudvilių kaimas. Išplėšta Kelmė ir kitur.

Vokiečiai apsiaučia kaimą ir šaudo kulkosvydžiais į bėgančius gyventojus, pasislėpusius rusiuos žudo rankinėmis granatomis... Terorizavę gyventojus plėšia. Paima netik arklius bei gyvulius, bet ir paskutinius marškinius. Išplėštuose kaimuose gresia didžiausias vargas ir badas. Važiuodami traukiniu vokiečiai šaudo į gyventojus.

Žmonės pergandinti, be pagalbos, kas gali, bėga į miškus. Iš nukentėjusių kuriasi šaulių partizanų buriai, pasiryžę keršyti plėšikams.

Visos šalies padėtis be galo baisi! Reikalinga kuo greičiausia valdžios pagalba, nes toksai teroras gali iššaukt visoj šaly anarchiją su visais jos vaisiais ir galutiną krašto sunaikinimą.

Vargovaikis.

P. S. — Dabar vokiečių armija iš Lietuvos jau išvyta. "Sand." Red.

Vokiečių kraustymasis iš Žemaitijos.

Generolas Nieselis pranešė Lietuvos vyriausybei, kad vokiečių delegacija sakėsi nežinanti, kuriais keliais einanti geležinė divizija. Generolas Eberhardtas atsisakęs pranešti tos divizijos ėjimo planą ir kryptį Vokiečių delegacijai pareikšta, kad visa atsakomybė krinta ant gen. Eberhardto del to, kad jis nedavęs santarvei kontroliuoti.

Ligi gruodžio 6 d. kontrolės žiniomis pro Tilžę buvo praėję 1171 aficieris, 15000 kareivių, jų tarpe 1822 sužeisti.

Tik Dabar Gauta Žinia, kad 14. XII. 1918 m. Pasimirė Petrap. Antanas Pavalkis (1881-1918).

Gimęs Suvalkų žemėj, Naumiesčio ap., bėne Zigmantiškiuose, pabaigęs Mariampolės gimnaziją ir Petrapilies universiteto gamtos skyrių teoliau visą amžį buvo Valstybės kontrolės valdininku Petrapilyje. Jo nuopelnai —1) buvo vienas iš inicijatorių pirmutinės lietuvių draugjos Rusijoje, t. y. "Petrapilio Labdaringosios Lietuvių ir Žemaičių Draugystės", įsikurusios 25 IX. 1892 m., (senojo stiliaus); 2) laikraščių korespondentas; 3) aukotojas tautos reikalams (buvo narys Bortkevičienės ir K. Griniaus Bendrovės); 4) šelpėjas einančios mokslan jaunuomenės. Jisai buvo pusbrolis pražuvusios 1918 m. nuo bolševikų kulkos Kislovodske daktarės Joanos Griniuvienės.

"L. U."

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS.

LIETUVOS VALDŽIA DALINA PONŲ DVARUS ŽMONĖMS.

Vyriausiosios Komisijos kariškiams žeme aprupinti posėdy gruodžio m. 4 dieną nuspresta:

Paimti valstybės nuosavybei, kariškiams žeme aprupinti, iš pašalinių žemės savininkų šias žemes:

1) iš Grafo Benedikto Jono Tiškevičiaus palivarkus Momkinių — 227,55 deš. ir Romainių Vakselio — 173 deš. Kauno apskr., Raudondvario valsčiuj.

2) iš Dominiko Daugilos palivarkus Šiliunų, Mačiaučių, Šembeliškio ir Papuolių viso apie 600 deš. Ukmergės apskr., Siesikių vals.

3) iš Tado Vaičiuskio palivarkus: Vauginės, Alvito valsčiuj, apie 330 margų, ir Karalių, Žaliosios valsč. apie 300 margų, Vilkaviškio apskrityje.

4) Buvo svarstomas klausimas apie paėmimą iš grafo B—J. Tiškevičiaus Deltuvos palivarko Ukmergės apskrity, apie 315 deš. žemės, bet del šios žemės paėmimo nusprendimas atidėtas, kad surinkus papildomųjų žinių apie savininko įgaliotinio pasiulytasias vietoj to palivarko paimti palivarkus: Sibiroko apie 130 deš., Vitinelos apie 40 deš., Gojaus apie 40 deš., Užuraičio apie 35 deš., Križovkos apie 34 deš. ir Liubeniškių.

Vyriausias Komisijos kariškiams žeme aprupinti

Vedėjas Sekretorius,

D. J. Blynas.

Gruodžio 15 d. Vyriausios Komisijos kariškiams žeme aprupinti posėdyje spręstas klausimas apie paėmimą iš grafo BJ. Tiškevičiaus Šukiškės palivarko apie 160 deš. ir Edvardavos pal. apie 120 deš. Kaišedorių valsčiaus, Trakų apskrities.

Komisijos Vedėjas Sekretorius **D. J. Blynas.**

ORINIS KELIAS TARPE ITALIJOS IR JAPONIJOS.

Italijos valdžia sumanė orlaivinį kelią tarpe Romos - Tokyo. Italijos leitenantai Adda ir Garroni su orlaiviu "Caproni" jau išlėkė Japonijon sausio 19.

Bolivijos valdžia išleido vidurinę paskolą ant 70.000.000 boliviansų.

New Yorko valstijos valdžia prašalino iš legislaturos 5 socialistus.

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
320 Fifth Ave., R. 805,
New York, N. Y.
JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.
M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
K. JURGELIUNAS, Iždininkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
F. J. ŽURIS, Iždo-globėjas,
15 James St., Boston, Mass.
J. TUINILA, Iždo-glob.,
822 Washington St.,
Boston. Mass.

ALTS. KUOPOMS.

Centro Raštinės Pranešimas.

Kadangi šitą mėnesį dauguma kuopų turėjo rinkimus savo kuopos viršininkų ir persimainė nekurie kuopos valdybos nariai, todėl yra pageidaujama, kad visos kuopos dabar paduotų savo veikiančių viršininkų vardus į centro raštinę. Mes užvedam naują knygą surašymui visų kuopų valdybos narių ir jų adresų, kad prisėjus reikalui, greitu laiku butų rasti prie ko kreiptis į kuopą.

Kuopų raštininkai teiksis, prisiunčiant tokių valdybos narių surašus, rašyti ant atskiro lakšto, nemaišant kitų reikalų.

M. J. Damijonaitis,
ALTS. Sekret.

SANDARIEČIŲ AUKOS.

"Sandaros" skolų sumažinimui prisiuntė sekanti sandariečiai:

Iš Cambridge, 9-tos kuopos nariai pirsiuntė: Kazys Sidabras— $2.25, Juozas Verseckas— $2.00, V. A.Visminas — $1.50, Juozas Mitrikeviče — $1.50, Antanas Bartkeviče — $1.11, Steponas Janeliunas — $1.00, viso $9.36. Ir priduria: "Vėliaus atsiųsime daugiau, šį kartą nors mažai, bet mes stengsimės savo užduotį atlikti. — **Vladas A. Visminas.**"

Gerai, cambritiečiai! Mes Jusų žodžiu pasitikime, pas Jus yra gerų, jaunų, kaip aržuolų, vyrų, jie gali daug ko "Sandarai" gero padaryti. Daugiaus tokių darbininkų!

Gerb. A. J. Zdažinskas iš 10 kp. narys — $1.00, gerb. Juozas Žekonis iš 13 kuopos narys — $5.00.

"Sandaros" No. 2 pakvitavime prisiųstų aukų buvo paminėta 12-tos kp. nariai, turi buti **57-tos kuopos** iš Naugatuck, Conn. Taipgi nekurios pavardės neteisingai paminėtos, P. Pocius, V. Noburaitis, P. Tubaičiutė, V. Gerevičius, turi buti: **J. Pocius, V. Narbutaitis, B. Tubaičiutė, V. Gecevičius.** Taipgi No. 3 yra iš 12 kp. J. Saurusaitis, turi buti iš 57 kuopos.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

WILKES BARRE, PA.
Sandariečių Balsas.

Sausio 7 d. š. m. buvo laikytas susirinkimas ALTS. 55 kp. Besvarstan visokius dalykus, kilo klausimas kas-link Liet. Paskolos Bonų pardavimo. Buvo duota įnešimas, kad reikalauti, idant prašalintų Mastauską iš užimančios juomi vietos L. L. B. Centr K-te, Likosi vienbalsiai nutarta išnešti sekančią rezoliuciją:

Mes, ALTS. 55 kuopos nariai, įvykusiam susirinkime sausio 7 d., 1920 m., Jurgio Vaišnio svetainėje, Wilkes Barre, Pa., reikalaujame, kad Liet. Pas. Bonų pardavimo Centr. K-tas paliuosuotų p. Mastauską, kuris yra to komiteto kasierium. Mes reikalavimą pamatuojame jo visais neištikimais darbais ir nužiurėjimais, ardyme Lietuvos laisvės.

Mes taipgi reikalaujame, kad netik p. Maskauskas butų prašalintas nuo minėto urėdo, bet kad nebutų duodama vieta minėtame K-te nė vienai ypatai, kuri yra nužiuroma kaipo Mastausko bendradarbis, arba nužiuromas kaipo draugas Lietuvos priešų, ir jeigu toike rastusi minėtame K-te, tai kad butų tuojaus prašalinti.

Pasirašome varde visų 55 kp. narių:

Pirm. **J. G. Alenskas,**
Pr. rašt. **K. Lučinskas,**
Fin. rašt. **J. Anskaitis,**
Kas. **Jurgis Vaišnis.**

P. S. — Mums praneša, kad visuomenės reikalavimas jau išpildytas ir p. Mastauskas iš kasininkystės prašalintas. Viską veda pati misija. — **"Sand". Red.**

SCRANTON, PA.
Sandariečių Vakaras.

Antrą dieną kalėdų, gr. 26, sandariečiai surengė tokį puikų vakarą, kokio čia dar pirmiaus nebuvo.

Gerb. F. Živatas atidarė tą vakarą ir labai pasekmingai vedė. Programas susidėjo iš puikiausių dainų ir muzikos.

V. Kerševičius iš Binghamton, N. Y. pasirėdęs Lietuvos kareivio rubais, o antras buvo Algirdas Gilbaitis iš Scranotn, Pa., pasirėdęs amerikoniška uniforma, o p-lė M. Spudžiutė už Raudonojo Kryžiaus nursę. Jie užgiedojo Lietuvos Tautišką himną — Lietuva Tėvynė Musų. Dauguma publikos šluostė ašaras, įsivaizdinant Lietuvos likimą.

Kalbėjo ALTS. prezidentas P. J. Žuris apie ALT. Sandaros Partiją. Gerb. Žuris savo kalboj plačiai aiškino ALT. Sandaros Partijos darbus del Lietuvos labo. Po vakarienei p. P. J. Žuris kalbėjo anglų kalboje.

Pasibaigus prakalboms buvo dalinami kalėdų eglaitės prezentai. Dalino gerb. K. Šliupas.

Publika buvo taip užganėdinta, kad prabuvo salėje iki 2 val. ryto.

Koncertinė dalis buvo labai puiki. Ypač artistiškai sudainavo p-lė Teleišiutė. Visa programa buvo gera, bet kitų pavardžių nepamenu.

Binghamtonietis.

MONTELLO, MASS.
Iš ALTS. Kuopos.

Sausio 9, ALTS. 24 kp. extra susirinkime valdybon išrinkta: B. Juodris — pirm., A. Jakavonis —v.-pirm., V. Jakubavičius — kas., f. rašt.— H. Staupas, prot. — J. Balionis, org. Ad. Jazukevičius, koresp. Aleksandra Vaitkus.

Nutarta laikyt du kuopos susirinkimus kas mėnuo: kas pirmas nedėldienis 2 v. p. p., Liet. Moslo Drg. bute ir kas trečia pėtnyčia, 7 v. v. Liet. Tautiškame name. Pirmame susirinkime bus svarstoma kuopos reikalai, o antrame visos partijos ir visuomenės bei Lietuvos laisvės reikalai.

Jonas Balionis Sandaros "mortgage" vedamam bombardavimui paaukavo penkis doliarius, o kuopa nutarė surengti balių tam tikslui.

Linkėtina naujai valdybai geriausių pasekmių darbe , o nariai neverskite valdybą, kad jums reikėtų atvirutėmis pranešti kada susirinkimai. Ateikite patys.

24 kp. Korespond.

ANSONIA, CONN.
Sandariečių Judėjimas.

Dar nėra metų laiko, kaip čia susitvėrė ALTS. 60 kp.. Dar visai jaunutė, bet auga stebėtinai greitai. Kiekvieną susirinkimą prisirašo po kelis naujus narius ir galima sakyti, kad visas padangi čia yra sandariečių, kurie gali tame vadovauti, pav. St. Šujanauskas. Pirmiaus jis bažnytinį chorą vedė, bet nusibodus "gadzinkas" dainuoti, pametė. Gal jau butų ir susitvėręs choras, bet čia atsibaladojo tulas B. A. ir pradėjo tverti "bepartyvišką chorą." Bet pasirodė, kad tas samozvancas nė gaidų nemoka skaityt. Jis tik pasėjo demoralizaciją.

Parapijonai norėdami pagražinti kalėdų rytą, turėjo kreiptis prie Sandaros nario Ulevičiaus, kuris čia veda orchestrą, bet tulas "choristas"aprašo apie kalėdų rytą "barbininko" No. 1, ir išgiria vargonininką,kuris yra visai prastas vargonininkas. Kalėdų ryto atsižymėjimo garbė priklauso Ulevičiui.

Sausio 11, kunigas bažnyčioje sako: "Didžiausia priežastis dabartinio gaudimo bolševikų ta, kad jie atsisako nuo Dievo." Bet jis užmiršo, kad sausio 9, policija suaršetavo du jo parapijonus, vieną paleido, o kitą laiko ir gal deportuos. Čia valdžia nepaiso, ar tu katalikas, ar kas, bet jei "nužiuri", tai ir ima. Gal rasis tokių, kurie neš kunigui dešimtines, kad išsigelbėjus nuo deportavimo. Bet juk tai negelbės, nes pats kunigas gali daugiau laimėti tardamasis su žemiškais, negu su kitokiais valdonais. **—J. M.**

P. S. — "Sandaros" bendradarbiai surado tiesą apie kuń. Bukavecką ir pinigus, Lietuvai suaukautus. Bukaveckas sandariečius traukė teisman, bet kaskart pralošė. Dabar Sandaros kuopos knygas paėmė policija... Jieškoma "raudonųjų"...

WESTFIELD, MASS.
Sandariečių Domai.

ALT. Sandaros 13 kuopa turės savo mėnesinį susirinkimą nedėlioje, sausio 25 d. 1920, 3 val. po pietų tuoj po Vytauto Dr-jos mitingo, toj pačioj svetainėje — **Bohemian.** Kviečiami visi nariai atsilankyti ir savo draugus atsivesti prisirašyti į ALT. Sandaros kuopą.

ALTS. 14 kp. **Valdyba.**

Pavyzdis Visjems.

WATERBURY, CONN.
Visi Lietuviai Skaitykite, ką čia Rašo Sandarietis Paulauskas.

Watėrbruiečiai ne juokais rengiasi sutikti Lietuvos Finansinę Misiją ir pirkimą Bonų. Visi vietos lietuviai sudarė vieną bendrą komitetą, kuriame jau yra prisiųsti atstovai nuo 30 draugijų, o už savaitės laiko tikimės, jog atstovai bus prisiųsti nuo visų draugijų, kurių Waterburyje randasi virš 40. Taipgi reikia pastebėti, kad waterburiečiai sukoncentravę visas savo spėkas pasiryžę nupikti tiek Bonų, kad subytinti visas kolonijas. Visi su nekantrumu laukia pribunant Lietuvos Finansinės Misijos ir pradėjimo to milžiniško ofensyvo.

Kuomet laikraščiai pasiekė Waterbury su žinia, jog laike misijos atsilankymo į Bostoną, Bostonas su apielike nupirko Bonų už suviršum 60 tukstančių doliarių, tai woterburiečiai pamatę tą pranešimą sako:

"Jeigu Bostonas ir su apielinke tik už tiek nupirkę didžiuojasi, tai žiurėsime ką Bostonas pasakys, kuomet mes be jokių apielinkių, vien tik vieni waterburiečiai, nupirksime už $100,000.00."

Ir visai negalima abejoti. Štai viena tik Lietuvos Sunų Draugija laikytame savo susirinkime 11 d. sausio š. m. apkalbėjus savo motinos - Lietuvos reikalus iš savo iždo paskyrė $2500 L. L. Bonų pirkimui. Taigi šiuomi žygiu Lietuvos Sunų dr. sumušė rekordą ir pasirodė jog ne vien iš vardo, bet tikrai ten yra Lietuvos Sunai ir atjaučia savo motiną - Lietuvą kuri sutraukius šimtmetinius vergijos pančius ir išskėtus savo laisvės rankas šaukiasi pagelbos nuo savo sunų, gyvenančių Amerikoje.

Taipgi tikimės, jog ir kiekvienas narys šios drg., kuris yra tikras Lietuvos sunus, taipgi pirks už penkdešimtinę arba daugiau.

Lig šioliai tik 10 draugijų pajudino saov iždus ir jau sudarė sumą $4,600, na, o kur dar kitos draugijos, kurių randasi virš 30, o kur visi Waterburio lietuviai, skaitliuje apie 15,000? Kaip visi susijudins, tai nėra abejonės, jog šimtas tukstančių bus.

Taipgi, kurios kolonijos norite lenktyniauti su Waterburiu, neprivalote snausti, nes waterburiečiai pasakė: "Nors visą Waterbury kojomis augštyn apversime, bet kitoms kolonijoms tai nepasiduosime."

Bravo! waterburiečiai, parodykime, ką mes galime, ir tegul pamato kaip kitos kolonijos taip ir musų Tėvynė - Lietuva, jog mes esame tikri jos sunųs ir atjaučiame savo broliams, kurie šiandien gina musų Tėvynę nuo visų užpuolikų.

Vieteinis L. L. Bonų koimteto presos komisijos narys,

K. J. Paulauskas.

Teisybė Ima Viršų.

CAMBRIDGE, MASS.
Sandarietis Prikalė Kunigą prie Gėdos Stulpo. — Kunigus Budina Šalčius ir Norkus.

Klerikalai pamatė pavojų iš apšviestesnių žmonių pusės, todėl paleido į darbą savo nešvarumus per brostvininkų organą "Darbininką", ir No. 5 šių metų pripasakojo nebutų dalykų ant sandariečių. Mat jeigu ne sandariečiai, tai klerikalų "triksai" niekam nebutų žinomi, ir butų viskas kaip šventa, bet tie sandareičiai - pirmeiviai, ir laisvamaniai visą jų nešvarią politiką parodė visuomenei. Pav: Kunigas paskelbė, kad gavo svetainę už dyką, ir surengė teatrą spalio 23, 1919, kurio pusė pelno eis ant Lietuvos. Visi žmonės rėmė tą teatrą, kad tik daugiau butų naudos Lietuvai. Žmonių buvo pilnutėlė svetainė, nors gana didelė. Stovėjusis prie tikietų išsiplepėjo, kad buk pinigų įplaukė $150.00. Praslinkus po to 3 mėnesiams laiko susirinkime pareikalauta pinigų, kurie buvo skirti Lietuvos naudai. Kunigas susimaišė, nebežinojo nė ką sakyti ir prispirtas prie sienos išdavė tokią atskaitą:

Pinigų pribuvo $150.00, už svetainę užmokėta $25.00 ir dar šian ten smulkių. Viso išlaidų $39.00. Tokiu budu liko $80.00. Pusę atėmus Lietuvai liko $40.00.

Ar ėsate kur girdėję, kad iš $105, atėmus $39 liktų dar $80. Bet kunigui liko. Ir jei kas iš sandariečių ar šiaip pirmeivių pastebi, kad taip negali buti, yra kas nors čia negerai, tai kunigas su savo šventakupiais tuos tuoj apšaukia bedieviu ir tt.

Atmenam, dar neseniai reikėjo pasiųsti į Lietuvą pinigus prez. Smetonos vardu, draftą ant 6000 kronų. Kada komitetas susirinko ant pašto, kad pasiųsti į Lietuvą pinigus, tai kasierius pasiėmęs nuo kunigo vietoj drafto atsinešė kopiją, ir jeigu ne sandariečiai, tai butų buvę pasiųsta ne draftas bet kopija. Tada kunigas butų visą komitetą pastatęs ant pajuokos. Bet sandariečiai nesiduoda apmulkinti, jie tris dienas pirm to žinojo, kad bus bandoma kunigiški triksai padaryti.

Dabar atvažiavus Lietuvos atstovams tapo parduota Lietuvos Bonų už $8,000.00. Kunigas norėjo tuos visus pinigus pasiimti su savim, bet žmonės nepasitikėjo kunigu, ir visus pinigus perdavė Lietuvos atstovams.

Kodel tas viskas atsitiko? Todel, kad kunigas norėjo parodyti, kad štai dvasiškija ir klerikalizmas valdo lietuvių minias. Bet kad tas viskas jam nepasisekė, tai sekančiame susirinkime sukėlė didžiausį lermą prieš sandariečius. Jis sako: "Aš uždarau duris del laisvamanių." Reiškia kunigas vėl norėjo suardyti musų vienybę.

Kada sandarietis K. Sidabras pasakė:

"Tegul kunigas nesikiša į politiką, tegul daboja bažnyčią," tai kunigas ant to atsakė:

"Taip, jau iš musų rankų išslydo Francija, Belgija, jųs norite ,kad tas pats atsitiktų ir su Lietuva. Mes žinome, kad Kaune sėdi Šalčius, o Bostone Norkus, ir todel mes turime eiti į politiką ir visur dalyvauti, jeigu norim, kad Lietuva butu mųsų." (Reiškia klerikališka. **K.**)

Ir jeigu pirmeiviai ir sandariečiai nebutų del šventos ramybės padarę nusileidimo, tai kunigas butų privedęs prie skilimo, bet Sidabras, kaipo tikras Lietuvos sunus, pasakė:

"Dirbkime del labo Lietuvos. Aš dovanoju kunigui ir jam atleidžiu."

Ir buvo sutaisyta, rodos viskas turėto pradėti eiti geru keliu, bet kur tau! Klerikalas - klerikalu ir pasiliks, jeigu ne vienokiu, tai kitokiu budu kaip ta dagloji turi savo daryti ir gana...

Katalikas.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Nors truputį susivėlinau, vienok prisiunčių $5.00 Sandaros mortgičio bombardavimui.

Taipgi butų privalu kiekvienam ALT. Sandaros nariui prisidėti prie išpirkimo ALT. Sandaros mortgičio ir remti ją kiek galima, nes mes dabar aiškiai matome, kad ALT. Sandaros Partija yra teisingiausia partija ir susideda iš gabiausių ypatų ir veikėjų. Ypač dabartiniame momente, kuomet eina kova del Lietuvos laisvės užtikrinimo — ALT. Sandaros Partija deda visas savo pastangas tame prakilniame darbe.

ALT. Sandaros Partija auga didyn ir daugumas iš tų, kurie buvo priešingi ALTS. Partijai, šiandien jau daugumas iš jų yra sandariečiai.

Ir pas mus Bingamton, N. Y. ALT. Sandaros 64 kuopa neseniai susitvėrė, bet dabar jau yra dvigubai pasididinus ir kas-kart daugiaus naujų narių prisirašo. Visi Sandariečiai musų kuopoj yra gabiausi visuomenės veikėjai.

F. Vaitekunas.
Binghamton, N. Y.

Maj. P. Žadeikio Laiškas.

Rudenį 1919 m. Lietuvoje susitvėrė didžiai simpatinga organizacija vadinama "Lietuvos Liuosųjų Šaulių Sąjunga." Ją pagimdė skaudžios Lietuvos gyvenimo sąlygos, kada iš vienos pusės viliojo liuosybės saulutė, iš kitos gi - siautė vokiečių bei maskolių begaliniai šlykštį ir žiauri sauvalė. Šaulių Sąjunga pagimdė tautos skausmas, ir liaudies kančios.

Pualant priešininkui Lietuvą iš lauko, arba susitelkus jam viduje ir pakėlus ginklus pries Lietuvos neprigulmybę, Šaulių Sąjunga yra pasistačius sau tikslą — **"ginti krašto nepriklausomybę visomis pajėgomis."** Todel karo metu Šaulių Sąjunga užsiima karo darbu: rengia visą kraštą ginti , atlieka kariškas užduotis ir jei gręsia turto plėšimas bei naikinimo pavojus, eina sargybos pareigas.

Ramiu laiku Šauliai užsiima kuno mankštinimu bei rikuotės mokslu.

Šaulių Sąjunga yra nepartinė savanorių brolija, reiškia: liuosaisiais Šauliais gali buti visų partijų žmonės. Šaulys tik tada nustoja buti Šauliu ir praranda visas Šaulio tiesas, kai įsimaišo į partijinę kovą. Šauliai gali buti kaipo vyrai, taip ir moterys, kaip jauni, taip ir seni. Šauliai savo tarpe dalinasi į dvi grupi: Šauliai rikuotininkai ir nerikuotės Šauliai, arba Šaulių remėjai, kurių pareiga yra parupinti lėšų, maisto, reikmenų.

Ir tokia organizacija yra dabar išsiplatinusi po visą Lietuvą ir ji jau, kad ir neseniai įsikurusi, suspėjo atlikti didžiausį darbą kovose su vokiečių, bei rusų kolčakininkų gaujomis.

Negincijamai svarbu, kad šiose svarbiose kovose už nepriklausomybę dienose, kada Lietuvą laukia dar milžiniškas darbas — paliuosuoti savo sodybas, savo sostinę Vilnių iš nagų paskutinio okupanto — negincijamai svarbu, kad visų lietuvių tarpe Amerikoje susitvertų Lietuvos nepriklausomybės dalininkų Sąjunga, panaši į liuosųjų Šaulių Sąjungą pačioje Lietuvoje. Nesvarbu, kaip ta Sąjunga turi vadinti — ar Šauliai, ar sargų, ar dar kaip kitaip. Svarbu, kad ji stovėtų ant nepartyvio pamato, svarbu kad ji kuogreičiau ir kuo tinkamiau susiorganizuotų. Svarbu, kad tuč tuojau kolonijose tvertųsi buriai, kad galėtų artimiausiame jau laike rinkti burių atstovai susivažiuoti, sutverti sąjungą ir nustatyti jos konstituciją. Del palengvinimo organizuoties, bus siuntinėjama atskiriems kolonijų iniciatoriams, kada ir kreipsis, projektas laikinųjų sąjungos įstatų.

Tariamoji "Sąjunga", kaipo privatė savanorių organizacija, turi užsilaikyti savo lėšomis. Sąjungos valdyba turės pasirupinti surasti lėšų del padengimo savo iškaščių, ir del sušelpimo tų savo skyrių, kurie del kokių nors pirežaščių butų reikalingi.

Susispietęs "sargų" ar "Šaulių" burys, pats sulyg savo nuožiuros ar iš savo tarpo renka ar pasikviečia iš šalies instruktorių gerai išmanantį rikiuoties, gimnastikos ir kitokio sporto dalykų.

Pirmasai projektuojamos "sąjungos" uždavinys bus, **tvirtas ir tikslingas vidurinis pačios organizacijos susitvarkymas.** Nes tik gerai viduje sutvarkyta organizacija gali gaminti tinkamus vaisius ir turėtų visuomenėje svarbą. Antra užduotis: **pagaminti savo narių tarpe kuoskaitlingesnį tokių vyrų burį, kurie del Tėvynės laisvės nesviruodami, nors į ugnį šoktų.**

Trečia užduotis, — parinkti kiek išgalima aukų iš šiaip visokių dovanų lygiai kaip ir laisviesiems Lietuvos Šauliams, Lietuvos kariuomenei, ypač gi pradėti organizuoti pačioje Lietuvoje Amerikos lietuvių varde legionui.

Ši Lietuvos laisvės šalininkų "Sąjunga" turėtų tai užmegsti betarpius santikius su Lietuvos Šaulių Sąjungą Kaune. Be to ji turėtų palaikyti nuolatinį kontraktą su čia esančia Lietuvos Militare Misija del gavimo reikalingų žinių bei patarimų. Amerikos lietuviai girdite trimito balsą? Spieskitės į burius, buriai į "Sąjungą", tegul ta "Sąjunga" bus Lietuvai neišsemiamas šaltinis medžiaginės pagelbos ir Tėvynės ginėjų galingas rezervas.

Povilas Žadeikis,
Liet. Kr. Aps. Min. atstovas ir majoras.
30-XII-1919 m.

P. S. — Dėlei informacijų galima kreipties šiuo adresu: Lithuanian Mission, 257 West 71 St., New York City.

Rašo — S.

Partijos Lietuvoje.

Socialistų - liaudininkų - demokratų istoriją paskaitę galime žengti prie jos paskiausiai parašyto programo. Čia mes rasime partijos programos dėsnius, išrašytus trumpiausioj ir aiškiausioj formoje. Bet rasime apie viską pasakyta tame 10 paragrafų. Šią programą turėdamas po rankomis teoretikos gali visam kam parašyti plenus tvarkymuisi. Ir čia nėra s-l-d. partijos programos dėsniai įmaišoma, kas pas mus paprastai daroma, "išguldymai" principų. Išguldymai principų yra organai, kuriuos veda vadai partijos,daromi tam reikalui susirinkimai, kuopų, centro komitetų ir t. p., kur apkalbama partijos veikimo reikalai ir nustatoma taktika. Sekančiuose 20-tyje punktų parašoma organizacijos įstatai. Čia pasakyta viskas, kas reikalinga organizatoriui žinoti ir kas paduoda jam įdėją kuopos formos ir t. p. Mes čia į tai atkreipiame domą mus skaitytojų, o ypač Sandaros narių, kad jie aiškiai pamatytų, kad programa savo vertės nepadidina jeigu joje daug žodžių. Sandaros taisykles palyginus su tokiomis pat taisyklėmis socialistų - liaudininkų - demokratų mes nieko daugiaus pas mus nerasime, bet tik suvelia mus daugiau į bereikalingus formališkumus. Tiek kas link to.

Lygindami s-l-d. programo dėsnius su musų Sandaros gal kaip kam pasirodys, jog pirmas paragrafas yra skirtingas nuo ALTS. programos, vienok tai butų ne teisybė. Sandaros programoje nėra aiškiai pasakyta, bet kas atdyžiai perbrauks pirštu visas ALTS. programos eilutes, tas ras, jog yra to pirmojo paragrafo s-l-d. dvasia įdėta į Sandaros programą ir vienoje ir kitoje vietoje pasakoma ir tai, kas pasakyta čia. Kiti visi idealai nerasi jokio prieštaravimo mus tarpe.

Mes taip-gi tikimės, jog mus bendrai bendradarbiai ir sandariečiai, kuopos ir grupės taip-gi nepraleis prōgos ir pasidalinę savo ispudžiais po perskaitymo programos, kaip ir Redakcijai butų įdomu, laikraščiui naudinga ir narius pažadintų prie gyvesnio svarstymo savo partijos reikalų.

Pamatiniai Lietuvos Socialistų-Liaudininkų - Demokratų Partijos Programos Dėsniai.

§ 1. L. S. L. D, partijos idealas — tai tokia visuomenės tvarka, kur nebutų vietos išnaudojimui ir kur visi žmonės galėtų lygiai naudotis visais mokslo, darbo ir kulturos vaisiais. Į tą savo idealą L. S. L. D. partija eina per visų spaudžiamųjų ir išnaudojamųjų žmonių kovą prieš savo išnaudotojus ir žmonių gyvenimo tvarką stato ant visuomeninių — socializmo pamatų.

§ 2. Artimasis Lietuvos Socialistų Liaudininkų Demokratų partijos tikslas — **Nepriklausoma demokratinė Lietuvos Respublika.** (Susikurus Tautų sąjungai, Nepriklausoma Lietuvos Respublika privalo įeiti lygiomis teisėmis ir lygiomis pareigomis į pasaulio Tautų sąjungą).

§ 3. Aukščiausioji Lietuvos Valstybės valdžia turi priklausyti įstatymus leidžiamąjam Seimui, kuris renkamas proporcionale sistema, lygiai, teisiu ir slaptu balsavimu visų pilnateisių ir pilnamečių (20 m.) gyventojų— be lyties, tautos ir padėjimo skirtumo.

Pačioje konstitucijoje turi buti užtikrinta žmonių iniciativa įstatymų sumanymus paduoti ir referandumas — pamatiniais įstatymų keitimo ar jų papildymo klausimais.

§ 4. Taip pat pamatyniais Lietuvos Valstybės įstatymais (konstitucija) visiems Lietuvos gyventojams turi buti užtikrinta:

a) Visiška lygybė prieš įstatymus,

b) Asmens, buto ir korespondencijos neliečianybė,

c) žodžio, spaudos, tikėjimo bei sąžinės, mokslo mokymo, taip-pat susirinkimu, susidraugavimų ir streikų laisvė.

d) Priverstinas nemokamas pradžios mokslas prigimtąja kalba; vidurinis ir aukštesnysis mokslas sulyg Valstybės išgalių irgi privalo buti nemokamas.

§ 5) Darbo žmonių reikalams apsaugoti, turi buti įvesta:

a) Miesto ir sodžiaus darbininkų valstybinė inspekcija.

b) Nustatyta darbo dienos ilgumas (maksimum) ir mažiausias mokestis, prisilaikant gyvenimo normos ir vietos darbo sąlygų.

c) Visuomeninis valstybinis apdraudimas dei priepuolų, ligos, nedarbo ir senatuvės.

d) Vaikų darbo uždraudimas, prieauglių bei moterų darbo apsaugojimas.

§ 6. Bežemiams ir mažažemiams žeme aprupinti sudaromas žemės fondas iš valdžios, majoratų, bažnytinių ir šiaip dovanotųjų dvarų žemių, taip pat iš visų kitų privatinių žemių kurios viršis Seimo nustatytą didžiausią (maksimum) vieno žmogaus valdomos žemės plotą arba iš žemės, kuri bus šiaip įstatymo keliu pripažinta žemės fondo reikalui naudotina.

§ 7. Įstatymų keliu turi buti nustatyta, kiek vienas žmogus daugiausia žemės valdyti. Nustatant tokią žemės valdymo normą (maksimum) turi buti žiurima vietos sąlygų ir laikomasi dėsnio, kad žemė butų valdoma tik tų, kurie ją patys dirba.

§ 8. Bežemiams ir mažažemiams žemės turi buti nemažiau duodama tiek, kad žmogus su šeimyna galėtų iš tos žemės išgyventi.

§ 9. Mokesčių valstybės reikalams turi buti imama nuo turto pajamų ir pelno progresyvinės sistemos pamatais (kas daugiau turi-daugiau moka).

§ 10. Vietos savivadybės turi buti tvarkomos demokratiniais pamatais.

Partijos organizacijos įstatai.

1. Partijos nariu gali buti kiekvienas Lietuvos pilietis, nuo 18 metų amžiaus, susipažinęs su partijos programa ir jos taktika, sąmoningai ir pilnai partijos programai bei taktikai pritariąs ir prižadąs pildyti visus partijos nutarimus ir partijos kason nustatytąjį mokesnį mokėti.

2. Partijos vietos kuopa gali susikurti atsiradus 10 partijos narių; vietos kuopos visuotiname susirinkime renka Komitetą (ne mažiau kaip 3 žmonių: pirmininką, sekretorių ir iždininką) ir Revizijos komisiją (irgi nemažiaus 3 žmonių). Kuopos Komitetas gali buti renkamas metams arba pusmečiui, perrenkant gali įeiti tie patys žmonės.

Keletas ar kelioliką artimų kuopų sudaro sritį (rajoną) ir renka srities Komitetą.

3. Vyriausias Partijos šeimininkas-partijos suvažiavimas.

4. Partijos suvažiavimas svarsto ir tariasi partijos programos, taktikos ir visais kitais reikalais; renka partijos centro Komitetą ir Revizijos Komisiją.

5. Partijos suvažiavimas šaukiamas bent sykį į metus.

6. Partijos suvažiavimas susidaro iš partijos vietos kuopų atstovų.

7. Kiekviena patijos kuopa siunčia po 1 atstovą nuo kiekvien. 25 narių skaitant nepilną 25 žm. skaičių, kaip ir pilną. Kuopa, kurioje yra ne mažiaus 10 ir nedaugiaus 25 narių ir gi siunčia vieną atstovą.

8. Partijos suvažiavimo vieta, diena bei dienos tvarka turi buti paskelbta oficialiame partijos laikraštyje bent šešiomis savaitėmis prieš suvažiavimo dieną.

9. Partijos suvažiavimas yra teisėtas, jei atvyks ne mažiau kaip pusė visų organizacijos atstovų.

10. Partijos suvažiavimuose sprendžiamuoju balsu dalyavuja tik kuopų atstovai ir Centro Komiteto nariai.

11. Partijos Centro Komitetas vykina partijos suvažiavimo nutarimus, atstovauja partijai, veda visus partijos reikalus, duoda tinkamų direktivų, sudaro sekcijas ir Komisijas įvairiems klausimams gvildenti ir atskiriems dalykams atlikti, tvarko ir daboja partijos turtą, šaukia partijos suvažiavimus bei konferencijas, priima naujų narių.

12. Partijos konferencija šaukiama Centro Komiteto nuožiura svarbiasniems politikos žingsniams einamuoju momentu aptarti: Konferencija negali keisti programos. Konferencijos nutarimai einamojo momento klausimais (taktikoje) priverstini Centro Komitetui ir visoms partijos organizaicjoms iki artimiausias partijos suvažiavimas tų nutarimų nepakeis.

13. Partijos konferencija susideda iš sričių komitetų atstovų, po vieną nuo kiekvienos srities Komiteto.

14. Srities partijos Komitetus renka esančių toje srityje partijos vietos kuopų atstovų suvažiavimai (susirinkimai), kurie nustato srities ribas, srities Komiteto narių skaičių ir jų veikimo laiką, renka Revizijos Komisiją (bent iš trijų narių).

15. Srities suvažiavimas (susirinkimas) daroma kuodažniausia ir ne rečiaus vieno karto per du mėnesiu.

16. Srities Komitetas priima naujus narius bent vienam partijos nariui rekomenduojant, steigia vietos partijos kuopas, sudaro sekcijas ir komisijas įvairiems klausimams gvildenti ir atskiriems reikalams atlikti, tvarko ir daboja jam pavestąjį partijos turtą.

17. Kiekvienas Partijos narys moka kas mėnuo mokesnį nuo pelno, sulyg teikiamos čia lentelės.

18 Kiekviena partijos organizacija moka Centro Komiteto kason 20% (nuošimčių) narių mokesnio.

19. Vietos partijos organizacija skiria tam tikrą nuošimtį nuo visų savo įplaukų (aukų pelno iš vakarų ir paskaitų) Centro Komitetui.

20 Mėnesinio nario mokesnio lentelė:

Kas uždirbama mėnesiui rub.	Moka %	Suma mėnesiui
100	½	50 k.
125	3/5	75 "
150	2/3	1 r. 00 "
175	5/7	1 " 25 "
200	3/4	1 " 50 "
225	7/9	1 " 75 "
250	4/5	2 " 00 "
275	9/11	2 " 25 "
300	5/6	2 " 50 "
325	11/16	2 " 75 "
350	12/13	3 " 00 "
375	13/15	3 " 25 "
400	7/8	3 " 50 "
425	15/17	3 " 75 "
450	8/9	4 " 00 "
475	18/19	4 " 50 "
500	1	5 " 00 "
600	1 1/5	6 " 20 "
700	1 2/5	9 " 80 "
800	1 3/5	12 " 80 "
900	1 4/5	16 " 20 "
1000	2	20 " 00 "

Taigi matome, kad Lietuvos s-l-d., jei kuris uždirba mėnesiu 100 rublių (apie $45.), tat partijos reikialams kas mėno moka po 20 rublių. Ne, o sandariečiai, po kiek mes mokame?

ŠIS -- TAS.

TRUPUTIS APIE SKERDYKLAS.

Čianai nebandysių jieškoti visų faktų šios istorijos, bet paviršutiniai pasidalinsių su "Sandaros" skaitytojais.

Šešiašdešimts metų atgal, šiandien paduodamoji mėsa ant stalo, buvo vietos mėsininko pagaminta. Jis pats skerdė ir pirko nuo ukininko ir išvežiojo toj apygardoj žmonėms.

Vienok, besiplečiant pramonei, taip ilgai buti negalėjo. Gyvulių auginimas nevisur našiai plėtojosi. Geografiškos sąlygos, ir klimatas nevienodas. Bet nekuriose vietose S. V., ypatingai apie Missisippi lygumas centralinėje dalyje, vakarų link, buvo gera proga gyvulių auginimui.

To laiko mėsininkai, pramoninkai pradėjo spiestis Chicagon, kaipo centralėj vietoje. Nekurie pirmiausiai įsteigė mažą kiaulių skerdyklėlę, pradėjo mėsą sudyti, konservuoti. Su laiku išsiplėtojo milžiniška skerdykla.

Gyvulių pristatymas iš tolimesnių valstijų brangiai lėšavo. Dar kelionėje daug svaros netekdavo, kiti ligas įgaudavo kartais reikėdavo išleisti ant lauko.

Reikia atsiminti, kad tuom laik tik pusė gyvulių mėsos budavo gera del naudojimo, o kita pusė, kaipo atmata, nenaudinga.

Prie tokių sąlygų pramonininkam nekaip eidavosi, tat tie ponai turėjo išgalvoti ką nors. Dargi pristatyti smulkesniems mėsininkams mėsą į tolimesnes vietas budavo sunku. Čion jie isrado šaltus vagonus, del siuntinėjimo mėsos. Geležinkelių kompanijos nesutiko statyti. Tad buvo priversti patys pasistatyti, ir tokiu budu pateko jų rankon prirengimas, supakavimas ir visas pasiuntimas. Šiandien viena iš Chicagos skerdyklų turi šaltųjų vagonų 25,000.

Kada Chicagos mėsininkai užvedė nuosavas skerdyklas, tai reikėjo užsiimti geresniu išpardavinėjimu savo prekių. Daugelis ir pirmesniųjų kostumerių gyvulių, atsisakė pirkti gatavą mėsą. Todel mėsininkams vėl reikėjo išsisukti ir pradėti statyti sandelius po didmiesčius, o iš ten pristatyti vietos pirkliams.

Dabartiniu laiku, stambiosios kompanijos turi sandeliu, 400 miestų S. V. ir daugelį užrubežyje.

Greitu laiku, netik jautiena, bet ir kiauliena, aviena tapo išsiuntinėjama iš Chicagos po visą Ameriką.

Apart mėsos tos kompanijos savo vagonuose vežioja ir kitokias prekes, pav. vaisius etc. Mokslas parodė, jog iš ragų ir nagų galima daryti knypkius guzikus, rankenas peiliams etc. Taipgi džiovina kraują. Iš kaulų daro klijus, iš taukų oleomarariną ir taip tos atmetos tapo sunaudotos, sykiu su pirmiaus išmetama mėsa.

Daugelis skerdyklų kompanijų šiandien yra savininkais išdirbime popieros, muilo, matrasų, aptiekoms produktų ir tt. Dvi kompanijos turi vertės dabar dviejų šimtų milijonų doliarių. Viena iš tų turi 16 skerdyklų, užimančių vietos 300 akrų žemės, kur kasdien paskerdžiama 95,000 gyvulių. Darbininkų dirba 45.000.

Nėra abejonės, kad be darbininkų išnaudojimo tokios pramonės neišsivistytų. Bet reiktų lietuviams dirbanties toj industrijoje spiestis į bendroves, nes Lietuvoje mėsininkystėj laukiaži ateitis. Tuomi reiktų pairupinti L. A. Bendrovei.

K. J. Semaška.

Chicago, Ill.

Lietuvos Laisvės Paskola.

Į Kolonijų Veikėjus.

Nors jau pusėtinai laiko prabėgo nuo paskelbimo Lietuvos Laisvės Paskolos pardavinėjimo; nors jau kelis kartus buvo kreiptasi į visuomenę, bet iki šiolai didžiuma kolonijų dar vis ruošiasi, dar tik tveria stotis.

Labai prašome visų kolonijų pasiskubinti tverti stotis. Tverkite kuokgreičiausiai, Lietuvai juk greitai reikia pinigų. Negalima juk darbo tęsti.

Paskui vėl nekurios mažos kolinjos, jų veikėjai mums tankiai rašo, kad mažoje kolonijoje neverta stotį tverti. Tai negerai. Butinai reikia, kad ir mažaiusioj kolonijoje susitvertų stotis. Nei viena kolonija neturi buti be stoties. Nors kolonijoje butų tik 10-15 šeimynų, bet vis vien tegul stotelė susitveria. Kur nėra daug organizacijų kolonijoje, ten tegul kad ir viena esanti organizacija, kokia nors kuopo ar draugija sutveria stotelę.

Aukų Klausimas.

Kolonijose yra gana daug įvairių aukų Lietuvos vardu surinkta. Dar kolonijose yra neprisiųstų aukų surinktų laike Lietuvių Dienos 1916 metais. Yra visokių vietinių organizacijų, kurios rinko aukas ir jokiam centraliam fondui nepridavė ir jos yra ant rankų kolonijų komitetų. Toki kolonijų komitetai iki šiol išsikalbinėjo, kad negalima tiesiog Lietuvon pasiųsti, tai ir laikė savo rankose.

Dabar tokios aukos Lietuvos vardu rinktos turi buti prisiųstos Lietuvos Misijai. Daugiau išsikalbėjimų negali buti. Lietuvos Misija turi kurijerus, žino kelius kaip pasiųsti Lietuvon aukas ir visokios tokios aukos tuojaus turi buti prisiųstos Lietuvos Misijai.

Taipgi prašome kolonijų veikėjų, kad mums praneštų, kur, pas ką ir kiek dar tokių aukų guli neišsiųstų. Mes bandysime jas išgauti. Kas buvo rinkta Lietuvai ir Lietuvos vardu, tas turi Lietuvai ir tekti.

Centraliai fondai, kaip Tautos Fondas, Neprigulmybės Fondas, kurie rupinasi Lietuvos laisve ir pinigus siunčia, jie neineina šion taisyklėn, nes jie patįs siuntė ir siunčia Lietuvon aukas. Čia visas klausimas eina apie tas aukas, kurios kolonijose guli ant vietinių, įvairiausių organizacijų ar komitetų rankų.

Centro Raštinės Reikalavimai.

Išvengimui betvarkės, centro raštinė reikalauja butinai prisilaikyti šių taisyklių. Jei jų nebus stočių prisilaikyta, raštinė neatsakys už klaidas.

1) Pinigai ir subskripcijų duplikatai butinai turi buti ne rečiau, kaip vieną kartą savaitėn prisiunčiami centran. Geistina butų kad du kartu į savaitę išsiųsti centran, kiek surinkta.

2) Susimildami kartu su pinigais ar S. V. bondsais siųskite ir subskripcijų duplikatus, kitaip centras nežino kas už ką moka, už ką pinigai. Toki atėję pinigai be duplikatų, korčiukių negalimi intraukti į knygas.

Dabar pasirodo taip, kad pinigai prisiunčiami, o duplikatų nėra. Paskui prisiunčiami duplikatai, bet ant duplikatų didesnė suma negu yra prisiųsta pinigų. Centras nežino ką daryti tokiame atsitikime, nežino kuris duplikatas negeras, ar gal stoties iždininkas neprisiuntė dalį pinigų. Supraskite gerai, kad tuomi negali buti tvarkos. Todel:—

3) Kiekvieną kartą stoties iždininkas butinai turi kartu duplikatus ir pinigus bei S. V. bondsus prisiųsti. Prie to turi buti tiek pinigų ar S. V. bondsų prisiųsta, kiek yra išviso pažimėta ant duplikatų. Kiek tame siuntinyje sudėjus visi duplikatai parodo, tiek tame pat siuntinyje turi buti pinigų arba S. V. bondsų. Tai butinas reikalavimas ir griežtai visi stoties iždininkai turi prisilaikyti.

4) Dar pakartojame, kad ant duplikatų apačioje turi buti butinai pažymima, kad antrą ar trečia mokestis, jei žmogus moka antru ar trečiu kartu už tą patį boną. Jei to nebus padaryta, centras gali antrą mokestį palaikyti nauju bono pirkėju. Tuomet betvarkė, nes bus mokestis užrašytos įvairiose vietose. Kas atsakys, jei paskui žmogus negaus bono, o juk gali negauti, nes ir viena mokestis nei antra nebus pilna už boną.

5) Dabar Lietuvai labai reikia pinigų ir visur priiminėkite grynais pinigais, bet kas kartais duoda S. V. bondsus, tai jie priimami. Suv. Valstijų bondsai, ant kurių yra užrašyti vardai (Personaliai bondsai) jokių budu negalima išmainyti. Tokis bondsas kieno rankose nei butų, jis vis vien priklauso tam, kieno vardas ant jo stovi. Mes jų priimti negalime.

Jokiu budu nepriimami ir bondsai su nukirptais už 1920 metus procentiniais kuponais.

6) Kiekivenas lietuvis užsirašo nemažiau kaip ant 100 doliarių bono. Tik vaikai arba pavargėliai, kurie neturi pinigų, tie užsirašo ant 50 doliarių bono. Kas daugiau turi, tas privalo ir ant tukstančio užsirašyti.

7) Labai prašome aiškiai rašyti žmonių vardus ir antrašus. Dabar kartais užrašomi: Šnuolis vietoj Šnuolis, Vitkauckas vietoj Vitkauskas ir tam panašiai. Kam smagu bus, jei jo vardas iškreiptas bus.

Su antrašais irgi tas pats. Kartais netik neišskaitomi antrašai parašomi, bet dar ir visai jokių antrašų nepaduodama.

8) Kur nėra stočių ir kur jos negalės susidaryti. lietuviai siųskite pinigus už bonus stačiai raštinėn tik aiškiai pažymėkite kas siunčia, iš kur, aiškų antrašą ir sumą pinigų.

9) Čekiai ir "Money Orderiai" turi buti išrašomi vardu Lithuanian Mission.

Visokius laiškus adresuokite ir visuomet kreipkitės šitokiu antrašu:

LITHUANIAN MISSION,
257 W. 71 St., New York, N. Y.

WORCESTER, MASS.
Susitvėrė Lietuvos Laisvės Paskolos Komitetas.

Worcesteriečiai pradeda smarkiai darbuotis del Lietuvos Laisvės paskolos. Komitetas jau susitvėrė. Veik visos draugijos prisidėjo prie darbo, išrinkdamos po vieną atstovą komitetan. Rengaimasi iškilmingai priimti svečius, ir surengti vakarienę svečių priėmimui. Yra viltis, kad iš uolaus komiteto darbo bus pasisekimas ir Worcesteris pralenks daugelį kitų kolonijų Bonų pardavime.

Korespondentas.

NAUGATUCK, CONN.
Areštai.

Tarpe suareštuotų radikalų yra ir lietuvių.

Kuomet čia įsisuko policija, tat tie "drąsuoliai" išbėgiojo per visus kalnus. Nekurie bėgo vienmarškiniai. Suareštuota 6. Kuometį rimti darbininkai persergėdavo prisigėrusius komunizmo draugus, tai jie pykdavo, o dabar patys graudinasi.

Naug. Driskis.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS.

"SANDARA"
"THE LEAGUE"
Published Weekly at Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL
LEAGUE OF AMERICA.
Editor
KASTANTAS NODKUS,

Subscription Rates:

In the United States	$2.00
To Canada	$2.50
Six months	$1.00
To Foreign Countries	$2.75
Single copy	5c.

Business Manager
M. J. DAMIJANAITIS

SANDARA
AMERIKOS LIĘTUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS ORGANAS.

Metams kainuoja (Amerikoj)	$2.00
" " Kanadoje	$2.50
" " (Užsieniuose)	$2.75
Pavienis numeris	5c.

Pinigus reikia siųsti Pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu:
SANDARA
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Lietuvos Misija ir jos "Kritikai"

Pirmutinė Lietuvos valstybės misija darbuojasi Suvienytose Valstijose: rupinasi pagreitinimu Lietuvos neprigulmybės pripažinimo; kelia paskolą atsikelenčiai iš karinės viesulos griuvėsių Lietuvai, idant musų tėvų žemės iškovotą laisvę užtikrinti, šalį atstatyti; organizuoja jaunimą, kurį Anglijos teikiamais laivais gabens Lietuvon — talkon musų broliams -karžygiams, ginantiems šalį nuo užpuolikų; rupinasi gelbėjimu Lietuvos šaulių ir kitus Lietuvos žmonių įsakymus pildo.

Tautinė Amerikos lietuvių spauda remia Lietuvos misijos darbą, gi socialistinė ir klerikalinė Lietuvos misijos dirbamą del Lietuvos žmonių darbą griauna.

Bolševikų socialistų spauda stačiai smerkia misiją ir jos darbą, gi menševikinė socialistų spauda daro svyruojančias argumentacijas, griežtai neišeina preiš misijos darbus, bet už jūos ir neagituoja.

Bolševikiškas Bimbosas New Yorkiniame "Darbe", Amalgamated rubsiuvių organe, štai kokių nonsensų prirašė:

"Pastaromis dienomis pribuvo į Ameriką trįs Lietuvos inkvizitoriai, kurie pasirengę nulinčiuoti Lietuvą prie Amerikos kapitalo kryžiaus.

"Tie ponai įgalioti parduoti bonsų už penkis milionus doliarių ir užtraukti paskolos nuo Amerikos kapitalistų ant Lietuvos $100,000,000. Mes neabejojame, kad Lietuvos valdžia po kitą tiek paskolos užtraukė ant Lietuvos nuo Anglijos, Skandinavijos šalių, Vokietijos kapitalistų. Taigi, sudėjus visas skolas į kruvą, iš viso pasidaro apie pusę biliono ($500,000,000) doliarių Lietuvos skolų."

Nors bolševikas redaktorius "neabejoja", vienok mes užtikriname, kad jis labai klysta rašydamas apie dalykus, apie kuriuos jokio išmanymo neturi.

Pastebėtina ir tai, kad draugai bolševikai niekuomet nekalbėjo apie tuos nuostolius, kuriuos kariaujančios šalys Lietuvos žmonėms padarė..

Kritikuodami misijos darbus negudriau už bolševikus nupasakoja ir klerikalai. Tik klerikališkoji "kritika" yra niekšiškesnė, kadangi ji varoma po priedanga pritarimo misijos darbams.

Kunigų "Draugas" savo 11-me ir 12-me N. baisiausiai šmeižia misiją imdamas melams medegą iš brostvininkų organo. Gi brostvininkų organas "D-kas" pradėjo skelbti savo biznio bonus, o Lietuvos laisvės bonais nenori "baderiuotis". Jis rašo editorialą pašvęstą vien paklausimui, kaip ilgai bus pardavinėjami Lietuvos Laisvės Bonai. Paklausimas yra pilnas jezuitiškų kabliukų.

Jeigu laikraštis brangina L. L. Bonų pardavimo pasekmes, tat abejojamus dalykus apie laiką etc. to laikraščio redaktorius tegul sužino paklausdamas misijos laišku, vieton keikimosi "klausimo".

Ekstra kvailą dalyką "Darbininko" redaktorius pasakė duodamas štai kokį įsakymą misijai:

"Vienas svarbiausių dalykų, ką misija privalo be atidėliojimo padaryti, yra tai paskelbti apie ištikimybę Mastausko, del kurio duksta tautininkai ir per čielus metus baidė juomi Amerikos lietuvių visuomenę. Misijos pareiškimas apie Mastauską nuramis tautininkus ir tuos katalikus, kurie patikėjo tautininkams ir įsivaizdina Mastauską baubu."

Well, lauksime kada "Darbininkas" lieps misijai paskelbti apie ištikimybę Gabrio, kun. Olševskio, kun. Bartuškos ir kitų "gerų katalikų", bei Uracho su kolčakininkais.

Tik pagalvokite: brostvininkai pasirįžo mokinti Lietuvos misiją, kuri susideda iš tokių vyrų, kaip Jonas Vileišis, Povilas Žadeikis ir Jonas Žilius.

Bereikalingai išgamos klapatijasi ir bando užtvenkt ir sudrumst naują ir tyrą Lietuvos gyvenimo šaltinį.

Geri Misijos Darbai.

"Sandaros" redakcijos ir susipratusių Amerikos lietuvių reikalavimas, kad Mastauskas butų prašalintas iš Cent. L. L. Paskolos K-to kasierystės jau išpildytas. Šiandien jau pati misija viską valdo, jokių lenkomanų urzgimo nepaiso.

"Sandaros" pažvalga į susitvėrusį Centr. L. L. Bonų komitetą (kurio adresas buvo ant Post. Office bakso N. Y.) buvo teisinga: tas komitetas lieka be vertės, nes pati misija visą darbą tvarko.

Majoras Žadeikis savo laiške LGD. pirmininkui Dr. Biežiui užreiškė, kad paskyrimas Bielskio kapitonu buvo didelė klaida. Dabar karinei valdžiai pavesta Bielskis išegzaminuoti ir pastatyt į tranšėjas, jei jis ten tiks. Čia Am. liet. klerikalams nepavyko apgauti Lietuvos valdžią.

Kiek patyrėmė, Lietuvos misija neužgiria Egzekutyvio Tarybų komiteto Washingtone veikimo ir rengiasi ten padaryti reformas.

Apžvalga.

Anglijos Paskola Lietuvai.

Iš Stokholmo pranešama, kad anglijos valdžia sutiko duoti Lietuvai paskolą 5 milionus svarų sterlingų. Iš Londono pranešama, kad minėta paskola Lietuvai jau nugabenta grynu auksu, taip, kad Lietuva galės išleisti savo valiutą, idant nereikėtų šaliai kentėt nuostolių del vokiškos markės kurso nupuolimo.

Pagal dabartinį kursą suteiktojį Anglijos Lietuvai paskola amerikoniškais pinigais siekia virš 18 milionų doliarių.

Lietuva už suteiktą paskolą Anglijai duos linų ir rąstų.

Minėtoji paskola, tai yra pirkimas Lietuvos ukės produktų, už kuriuos užmokama avansu, t. y. išanksto.

Darbo Valandų Aprubežiavimas Lietuvoje.

Darbo dienos ilgumo įstatymas išleistas lapkr. 30 d. ir paskelbtas "Vr. Žin." Nr. 17 gr. 17 d. Įstatymas privalomas visoms dirbtuvėms ir pabrikams, kurios naudojasi ne mažiau kaip 3 darbininkų samduomuoju darbu (81), o § 4 nustatoma, kad "darbininkų darbo laikas, išskyrus paprastai perstoges, neturi buti ilgesnis kaip 8 val. paroje ir 48 val. savaitėje." Žemės ir miškų ukio, taip pat kai kurių transporto įmonių šis įstatymas neliečia.

Lenkų Valdžios Žiaurumas.

"L. Uk." rašo, kad Vilniaus lenkų valdžia uždarė "Glos Litwy" laikraštį ir jo atsakomąjį redaktorių patraukė teisman sulig 129 str. kriminalinių įstatymų užtą straipsnį, kur buvo pranešta Lietuvos St. Seimo rinkimų tvarka.

J. Aukštulaičio Darbai.

"Sandaros" skaitytojai žino Aukštulaitį, gi kauniškis "Darbas" Nr. 28 rašo, jog buvusis lenkų kandidatas ministerius pirmininkus (t. y. J. Aukštulaitis), kuris buvo laikomas kalėjime ir kuris neseniai "Lietuvos" redaktoriaus rupesniu buvo paleistas, pasirodo yra jau Vilniuje ir su lenkų kun. Gronzikiu leidžia Lietuvių kalba laikraštį "Musų Balsą". Laikraščio pavadinimas padailintas vinjete, kurios vienoj pusėj nupieštas lenkų erelis, o kitoj pusėj lietuvių vytis. Laikraštis, žinoma, rašo taip, kaip lenkų endekai mano. Be to, J. Aukštulaitis susitikęs ką nors iš lietuvių kviečia dendrabarbiauti jo leidžiamame laikraštyje. Įdomu tai, kad J. Aukštulaitis, kalbėdamas su kuriuo nors socialistų, ir save socialistu vadina.

Del Mažosios Lietuvos.

"Darbas" Nr. 30 rašo:

Musų valdžia tučtuojau privalo pareikalauti iš interaliantų komisijos tos garantijos, kad iškraustomieji iš D. Lietuvos teritorijos vokiečiai ir bermontininkai nebus leidžiami apsistoti ir M. Lietuvos teritorijoje.

Lietuvos Kariuomenė.

"Sandaros" redakcijai tapo prisiųstas naujas karininko - leitenanto Ladislovo Natkevičiaus veikalas — "Lietuvos Kariuomenė". Tai pirmas toksai veikalas musų istorijoj išėjo į pasaulį. Jis pagamintas iš aprašymų lietuvių kovos už savo tėvynės laisvę, nurodoma, kaip Lietuvos žmonės žengia prie galutino iškovojimo Lietuvos neprigulmybės Skaitant "Lietuvos Kariuomenę" jauti didvyrišką Vytauto dvąsią ir širdis traukia Lietuvon idant pamatyti musų protėvių ir brolių sunkios kovos rezultatus — paliuosuota iš kraugerių globos tėvynę - Lietuvą.

Veikalas yra 175 puslapių, atspausdintas ant storos slidžios popieros ir didžiuma puslapių užimta akis pritraukiančiais Lietuvos karžygių, orlaivių, namų ir girių paveikslais.

Veikale yra šie skyriai:

Prezidento A. Smetonos Biografija ir paveikslas; Prakalba; Bendri Pastėbėjimai Lietuvos Kariuomenės Pradžios Bejieškant; Musų Kariuomenės Lietuvoje Kurimo Pirmos Dienos; M. Sleževičiaus Biografija; Pašaukimas Laisvanorių į Krašto Apsaugą ir Pirmoji Mobilizacija; Karo Stovio Įvedimas Lietuvoje; Krašto Apsaugos Ministerijos Konstruavimas; Lietuvos Armijos Organizavimos Pradai; Gener S. Žukausko Biografija; Lietuvos Kariuomenės Laikinoji Forma, Laipsniai ir Ordenai; Lietuvos Kariuomenės Iškilminga Priesaiką; Lietuvos Priešininkai; Rusų Frontas ir Musų Kariuomenės Jame Žygiavimai; Lenkų Frontas ir Musų Kariuomenės Jame Žygiavimai; Lietuvos Kariuomenės Žuvę Karžygiai; Karo Mokykla; Lietuvos Karo Literatura ir Dvasinis Kariškių Aprupinimas; Santarvės Karo Misijos Lietuvoje; Lietuvos Raudonasis Kryžius; Kariškių Žeme Aprupinimas; Lietuvos Kariuomenės Dainos.

Veikalą suredegavo gerb. V. K. Račkauskas, o išleido Lietuvos Atstatymo Bendrovė. Išleista 5 tukstančiai egzempliorių, pusė su skuros apdarais ir pusė su popieriniais. Su skuriniais kainuoja knyga $3.00, su popieriniais $2.00. Tai yra beveik dovana, kurią apie 5000 Amerikos lietuvių galėtų gauti. Kas nori savo knygynėlį padabinti gražiu veikalu ir nori pamatyti savo brolių paveikslus lietuviškose uniformose, tas lai pasiskubina kreipties į Lietuvos Atstatymo Bendrovę, 320 Fifth Ave., New York, N.Y. ir lai parsitraukia "Lietuvos Kariuomenę" sau ir tai ypatai, kuriai nori suteikti puikią amžinos atminties dovaną.

Protestas Prieš Melagius.

Mes, Nuteriotos Lietuvos Draugų Komitetas, susitvėręs So. Bostone iš lietuvių draugijų atstovų ir visuomenės veikėjų, augščiausiu savo tikslu statome gelbėjimą karės vėsula nuteriotos Lietuvos visais galimais budais. Mes stovime augščiau visų partijų. Mes jautėme, kad laikraštis "Darbininkas", pigios rušies politikierių valdomas, priešinosi Nut. Liet. Draugų Komiteto veikiamam darbui, kurį mes reiškėme rinkime aukų del Lietuvos žmonių gelbėjimo, surengime demonstracijų prieš Lietuvos užgriebikus, garsinime Lietuvos laisvės idėjos amerikonų spaudoje, vedime lietuvių į vienybę ir bendrą darbą del Lietuvos labo ir dabar pardavinėjime Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų.

Mes nekreipėme domos į prakilnaus darbo griovėjus, nes matėme, kad visa rimtoji visuomenė vien tik piktinasi "D-ko" intrygomis.

Bet dabar mes negalime tylėti kadangi "D-kas" peržengė visus padorumo rubežius ir begėdiškai primelavo apie Pirmąją Lietuvos Valstybės Misiją norėdamas jos ir NLD. K-to dirbamą del Lietuvos labo darbą diskredituoti.

NLD. K-to savaitiniame susirinkime, sausio 6, 1920, Ivaškevičiaus ofise, tapo atkreipta susirinkimo domą į "D-ko" trečiame numeryje paleistas begėdiškas denunciacijas ir žmonių kalbas del tų denunciacijų ir NLD. K-tas nutarė užprotestuoti prieš tai, pranešant "D-ko" suklaidintiems žmonėms, kame tiesa.

Pirmas dalykas, "D-kas" savo straipsnyje "Nesmagumai.. Misijos nepasisekimai" sako, buk pirmą dieną misijos veikimas pavyko gerai.

Taip, netik pirmą, bet visas dienas misijos veikimas vyko gerai. Bet "D-kas" paleisdamas melus gal tik del to pirmą dieną pavykusia vadina, kad pirmos dienos vakare City Club įvyko **nepasekmingas** delegacijos priėmimo bankietas, kurio rengimo atsakomybę ant savęs per gvoltą pasiėmė pirmą kartą į N. L. D. K-to susirinkimą atsilankęs "D-ko" prietelius p. J. J. Roman, kuris griežtai užreiškė, kad "vistiek aš busiu misijos adjutantas, aš susirašiau, aš busiu banketo gaspadorius, ar K-tas norės, ar ne". K-tas del šventos ramybės nusileido ir darinko p. Denbiną su p. Kalinausku prie p. Romano to banketo surengimui. Romanas - bosas priketino prikviesti šimtą bankierių, finansierių... Bet prieš pat vakarienę NLD. K-tas apsižiurėjo, kad užsakyta šimtui žmonių vakarienė po $3.50, prisiketinusių dalyvauti taip kaip nėra. Tuomet K-tas sumažino vietas iki 75, o bankete nė 50 nebuvo, ir iš tų Romano pažadėtų bankierių ir finansistų nebuvo ne veino. Reiškia, pirmos dienos vakaro "pasisekimas", padarytas NLD. K-to nenaudon p. Romano pastangomis.

Antras yra didžiausis "D-ko" melas apie pasimatymą su Shawmut banko direktoriais. "D-kas" skelbia, buk misija pietavusi pas "vieną nuteriotą draugą" ir pavėlavę į banką.

Faktiškai, misija valgė pietus pas NLD. K-to pirmininką A. Ivaškevičių, kur buvo Dr. Jakimavičius, komp. Petrauskas ir daugiau k-to narių ir svečių, o po piet misija nuvyko į Shawmut banką ir matėsi su visais direktoriais, su kuriais buvo susitarta matyties.

Trečias chamiškas "D-ko" parašymas tiesiog taikomas užkenkimui misijos darbo yra šis:

".... Kelį laisvieji "nuterioti draugai" nusivedė misiją pas tulos rušies žmones, kurių moterys nešioja trumpus plaukus ir trumpus sijonus, o vyrai plačias kelines ir ilgus plaukus. Ten arbatą begeriant ar ką kitą bedarant, traukinys be misijos nupyškėjo."

Bjauru, kuomet kryžiaus ženklu ir darbininko vardu prisidengęs laikraštis rašo tokius dalykus, kurie tinka vien vulgariškiems šlamštams.

Faktiškai, tie "tulos rušies žmonės buvo susirinkę į inteligentiškiausių amerikonų rezidenciją, milionierės Miss Rosa Dexter name, 400 Bacon St., Boston, kur apart Lietuvos misiją užkvietusios ir sykiu dalyvavusios to namo savininkės dalyvavo NLD. K-to pirm. Ivaškevičius, sekr. K. Norkus, adv. Bagočius, stud. Denbin, aptiekorius Šidlauskas, presos komisijos narys V. J. Jankauskas ir kiti lietuviai. Kompozitorius M. Petrauskas paskambino ir padainavo keletą dainelių.

Iš amerikiečių buvo Miss Arnold, Simmons Collegijos prezidentė, Miss Campbell, Mass. Val. bibliotekarė. Mr. Chandler, 20-th Sentury kliubo sekretorius, Judge Lawton, teisėjas Supirior teismo, ir pora desėtkų kitų: profesoriai, teisėjai, literatai ir ypatos iš prakilniausios Bostono draugijos.

"D-kas" kaltina NLD. K-tą ir del to, kad misija į Montello nuvažiavo ne traukiniu, bet automobiliumi ir tiesiog prie salės. Bet juk misija nuvažiavo Liet. Prekyb. B-vės automobiliuje, ant kurio viršininku buvo p. Romanas, pasivadinęs misijos "adjutantu". Tat tik jis, o ne kas kitas kaltas del nepainformavimo, kaip važiuoti ir kada važiuoti. Tik jis su p. Abračinsku iš Montellos težinojo apie laukimą ant stoties.

Pabaigoje "D-kas" sako, kad "buvo ir daugiau negeistinų dalykų, įvykę per "nuteriotų draugų' misijos monopolizavimą."

Bereikalo "D-kas" iškraipo prakilnų darbą dirbančio komiteto vardą ir pasirodo visišku neišmanėlių sakydamas, kad "nuterioti draugai" misiją "monopolizavo".

Mes reikalaujame, kad "D-kas" paskelbtų visus "neteisingus dalykus", jo nuomone įvykusius Bostone. Ir jei "D-ko" rašytojai turi nors krislelį pilietiškos sąžinės, tat lai teikiasi atšaukti savo išsvajotas ir paskelbtas žemos rušies insinuacijas, kokias gali skelbti tik niekšiški gaivalai. Jeigu "D-kas" savo paleistų šmeižtų neatšauks, tuomet lai pati visuomenė sprendžia kas rupi tam kryžiaus ženklu ir darbininko vardu prisidengusiam laikraščiui.

Nut. Liet. Drg. Komitetas.

Lietuvos Atstatymo Bendroves

ATSKAITA

Už 1919 m.

CURRENT ASSETS:		
CASH IN BANK	65088.67	
CASH ON HAND	220.00	
EUROPEAN BR. DEPOSIT FOR REMITTANCES	4341.04	
RESORCIN MFG. CO. LOAN	35021.55	
BUILDING	44050.09	
FUR. AND FIXTURES	848.92	
NOTES RECEIVABLE	109828.72	
EUROPEAN BR. DEPOSIT	174750.00	434949.99
INVESTMENTS:		
RESORCIN MFG. CO. STOCK	8000.00	
LITHUANIAN PUB. CO.	5000.00	
PROGRESS SHOE CO.	1000.00	
LITHUANIAN LAND ASSN	1800.00	15800.00
BONDS:		
LIBERTY BONDS	209250.00	
ANGLO FRENCH	2000.00	
W. S. S.	4931.09	216181.09
DUE FROM SUBSCRIBERS	22630.23	
MAILING LIST	1000.00	23630.23
		690561.31

LIABILITIES:		
LOANS PAYABLE	146000.00	
DEPOSITS ON RESERVATION	109.20	
FOREIGN DEPT. DEPOSITS	1172.45	
ACCRUED COMMISSION	12955.20	160236.85
CAPITAL ACCOUNT:		
CAP. STOCK AUTHORIZED	1000000.00	
CAP. STK. UNSUSCRIBED	476520.00	
CAP. STOCK SUBSCRIBED		523480.00
SURPLUS	215.17	
NET PROFIT	6629.29	6844.46
		690561.31

Pereitais Metais Lituvos Atstatymo Brovē Padarē Grino Pelno $6.629.29.

Išmoketa 1919 metais L. A. B-ves pilnai užsimokejusiems nariams 5 nuošimtis dividendo nuo įdeto kapitalo. Pirmiaus buvo išmoketa 4 nušimtis dividendo.

Viso parduota suvirš 45.000 šeru.

Kaune veikia skyrius L. A. B-vēs, kurio vedēju yra ANDRIUS VOSYLIUS. Lietuvos Atstatymo B-vę deleguoja iš Amerikos prie Kauno skyriaus darbuotis V. K. Račkauską

Lietuvos Pramonēs Bankas Kaune yra Korespondentu Lietuvos Atstatymo B-vēs.

Lietuvos Atstatymo Bendrovēs Direktorių yra:

Direktorių Taryba:

ROMANAS KARUŽA, Pirm.;
M. W. BUSH, Kasierius;
JONAS STRIMAITIS, Sekretorius.

Direktoriai:

Kun. P. GUDAITIS,
Adv. J. S. LOPATTO,
V. K. RAČKAUSKAS,
A. B. STRIMAITIS,
A. S. TREČIOKAS,
P. J. ŽURIS.

Lietuviai Amerikoje

NORWOOD, MASS.
Lietuvos Delegacijos Atsilankymas.

Naujų Metų dienoje, Nuteriotos Liet. Draugų Kom. surengē prakalbas pobažnytinēje svetainēje. Prakalbų vedējas buvo jaunas sandarietis J. Pašakarnis vietos N. L. D. Kom. pirm, Svetainē buvo papuošta lietuivškom ir amerikoniškom vēliavom. Publikos buvo apie 400 ypatų.

Svečias majoras Žadeikis ir "Sandaros" red. K. Norkus atvažiavo 2 val. po pietų, kur juos parvežti iš Bostono buvo pasiųstos 2 ypatos iš komiteto. Važiavo 2 automobiliai B. A. Tumavičiaus ir A. K .Neviacko, abu sandariečiai, ir neēmē atlyginimo už tai. Taipgi vietinis klebonas Taškunas surengē pietus svečiams. Tai car pirmutinis klebonas Norwoode, kuris visados ragina prie vienybēs ir numalšina užsikarščiavusius savo parapijonus.

Įeinant svečiams į svetainę visa publika stovējo ir gīedojo Lietuvos himną, po vadovyste p. Stasevičiaus.

Kalbējo vietiniai veikējai ir gerb. "Sand." red. K. Norkus, kuris aiškiai išdēstē dabartinę Lietuvos padētį ir ragino visus letuvius prisidēti pire to darbo.

Buvo deklamacijų, kurias atliko A. Stašaičiutē ir O. Kudiakiutē ir viētinis Šv. Cicilijos choras sudainavo dainų "Nemunēlis".

Majorui Žadeikiui pradējus kalbēti visa publika jį pasveikino atsistojimu ir aplodismentais. Jo puikią kalbą pertraukdavo publikos šauksmas "valio", "lai gyvuoja laisva Lietuva ir jos atstovai."

Laike prakalbų parduota L.L. Bonų apie už $10,000.00. Užrašus vedē sandarietē ponia J. Jurēnienē.

Lietuvos šauliams suaukauta $62. su centais.

Garbē taip puikiai pasidarbavusiems Norwoodo lietuviams!

Komitetos Narys.

NORWOOD, MASS.
Suimti Lietuviai.

Laike radikalų suēmimo čia policijos agentai suareštavo šiuos lietuvius: Fr. Mačēnas, P. Kručas, J. Valna, J. Misevičia, B. Davidavičia, J. Gribavičia, K. Žiurnskas, J. Morkevičia ir F. Morkevičia. Visi suareštuotieji vadinami komunistais.

—J. J.

W. LYNN, MASS.
Aukos Lietuvai.

Gruodžio 21, 1919 atsibuvo prakalbos surengtos vietinio Nuteriotos Lietuvos Draugų Komiteto. Kalbējo F. J. Bagočius. Lietuvos laisvei aukavo šios ypatos:

S Maciulavičius $20.00,
V. Kazlauskas 21.00,
A. Ganiprauskas 15.00,
A. Ganiprauskienē 10.00,
G. Stalionis 10.00,
K. Sirbikas 10.00,
V. Šapauskas ..... 10.
A. Bukiavičius 10.00,
B. Jatuliavičius 10.00,

Po $5.00: P. Benkus, Jevialis, J. Sodžius, P. Buzas, A. Balkus, A. Čebatarauskas, P. Buividavičius, A.Akuliavičius, V. Uždavinis, S. Budrevičius, J. Karvelis, G. Urbonas, J. Putrius, V. Vasiliauskas, J. Grigonis, P. Gaina, A. Petkevičius, J. Pigaga, M. Kaiervičius, V. Vainorius, S. Valkevičius, J. Zalauskas. J. Žideckas 4.00. A. Matulaitis 3.00.

Po $2.00: K. Preytis, K. Stočkus, E. Kerienē, J. Aftakas, J. Versiackas, V. Stadalnykas, J. Černiauskas, J. Žekonis, J. Aleksa, J. Stalionienē, K. Balkuvienē, J. Paulauskas, A. Jučienē.

Po $1.00: A. Jokubaitienē, A. Kazlauskas, A. Paulauskienē, A. Butkevičienē, A. Januškas, J. Matuzas, P. Motiejunas, K. Pečiura, P. Jučius, K. Belskis, M. Versiackas, T. Bingilas, J. Šarkšna, P. Uliavičius, J. Čiurlionis, J. Buinickas, V. Vengraitis, A. Paškauskas, A. Balkulionis, A. Muraškas, S. Trepuila, S. Markevičius, A. Vilkišienē, M. Benkuvienē, J. Kingas, K. Stadalnykas, E. Stadalnykienē, D. Petkevičius, V. Matulaitis, P. Zagarskis, A. Miliauskas, J. Dudutis, V. Dumbliauskas, M. Edzevičius, R. Baublis, J. Pangonis, F. Vaicenavičius, S. Stulginskas, A. Verseckienē, V. Ginkiutē, M. Kaarlailiutē, P. Karpavičius, J. Varaitis, S. Norkus, U. Palčiauskienē, P. Plutukis, J. Demikis, A. Kaupelienē, E. Perednis, V. Balkus

Smulkių ..... $21.90.
Viso $330.90.

W.-Lynno Liet. Komitetas.

MONTELLO, MASS.
Iš Bendro Veikimo.

Gr. 10, 1919, susitvērē Bendras Lietuvos Šelpimo Komitetas iš tų žmonių, kurie aukavo del Lietuvos žmonių nemažiau penkių doliarių. Minētas komitetas surengē pirmas prakalbas gruodžio 28, kur kalbējo advokatas F. J. Bagočius ir vietinis kunigas J. Švagždys. Aukų suirnkta $645. su centais, kur iš pirmiaus buvo pasižadējusių $509., ir dabra daugiau atnešē. Visų aukautojų vardai bus pagarsinti laikraščiuose ir bus duodama paliudinimai, kurie aukavo nemažiau $5.00.

Minētas komitetas surengē Lietuvos atstovui, adv. J. Vileišiui vakarą sausio 2, kur buvo parduota Lietuvos Laisvēs Bonų už $15,000.00, o dabar jau siekia iki $19,000.00. Už visą tą sumą pinigų išpirko paprasti darbininkai. Laukiama musų biznierių prisidedant. Tikima, kad už tiek pat musų biznieriai pirks.

Minētas komitetas savo susirinkime nutarē padēkavoti visiems rēmējams ir prašo remti Lietuvos reikalus ir ant toliaus. Komitetas dēkuoja lietuvių benui, kurio vadu yra Vaclovas Berienes, už patarnavimą be atlyginimo 2 sausio priēmime svečių.

A. Vaitkus, Sekretorius.

LAWRENCE, MASS.
Judošiški Kunigų Žygiai.

Po Lietuvos misijos prakalbų čia žmonēs džiaugiasi išgirdę apie Lietuvą i r pasipirkę Lietuvos Laisvēs Bonų. Bet kunigai tai sienomis lipa iš piktumo. Kun. Virmauskas aiškina parapijonams, kad laike misijos prakalbų ir vakarienēs sandariečiai jo nedaleido sykiu dalyvauti. Bet tai yra melas. Faktiškai rengējai kvietē dalyvauti visus lietuvius lygiomis teisēmis.

Kunigas Laukaitis čia atvykęs darbavosi kad suardyti lietuvių vienybę ir pakenkt Lietuvos paskolai.

Kunigēliai, gēdykitēs dirbę judošiškus darbus.

Tautininkas.

CHICAGO, ILL.
Protestas Prieš Klerikalus.

Sekančios dvi rezoliucijos išneštos per Chicagos Lietuvių Tarybą susirinkime laikytame Sausio 9, 1920.

Užgyrimas Susivienijimo Amerikos Lietuvių Kareivių.

"Kadangi Susivienijimas Amerikos Lietuvių Kareivių kreipēsi prie Chicagos Lietuvių Tarybos, prašant užgyrimo minētos organizacijos, todel Chicagos Lietuvių Taryba užgiria Susivienijimą Amerikos Lietuvių Kareivių, ir širdingai sveikina jo karžygiską dvąsią, besirengiant kovon už Lietuvos Laisvę ir velina Susivienijimui Amerikos Lietuvių Kareivių geriausios kloties."

Užuojautos Rezoliucija gerb. T. Naruševičiui.

"Kadangi tuli Amerikos lietuvių laikraščiai ("Draugas" ir "Darb." —**Red.**) pasistengē pažeminti gerbiamą Lietuvių Tautos veikēją p. Tamą Naruševičių, neteisingai primetant jam bičiuliavimasi su rusais kolčakininkais todel Chicagos Lietuvių Taryba vienbalsiai išreiškia gerb. Tamui Naruševičiui giliausią užuojautą del padarytos jam skriaudos."

Ben. M. Butkus, pirm.,
John P. Evaldas, sekr.

RUMFORD, ME.
Nenuoramos.

Sasuio 4, čia buvo prakalbos. Kaip tik musų kairiasparniai išgirdo suminint Lietuvos vargus tai ir pakēlē baisiausį lermą. Vienas iš jų, J. V., baisiausia drąskēsi, niekindamas lietuvių kovą už laisvę. Tas žmogus neseniai sugrįžęs iš kalējimo ir dar $500.00 užsimokējęs už įvairias "borybes". Jo moteris lermišką moterų chorą dirigavo.

Tulas barberis čia taipgi politikuoja, esą jam Lietuva neapeina, jis galįs sugrįžti į Rusiją.

Nors kartą turētute susiprasti, draugai extrimistai.

Vaikinas.

WORCESTER, MASS.
SLA. Kuopa Auga.

Šioje koolnijoje yra viena iš didžiausių SLA. kuopų, kuri turi 450 narių. Per 1919 metus musų 57 kp. SLA. daug ką atliko visuomenēs tarpe. Prisidējo prie kiekvieno svarbesnio lietuvių darbo. Metų bēgyje surengē: 1 paskaitas apie sveikatą, 2 šeimyniškas vakarienes, 1 prakalbas, 1 diskusijas. Metų bēgyje naujų narių prisirašē 60. Aukų labdaringiems reikalams surinko $53.00. Ir dar daug gerų darbų atliko.

Nariai mēnesinių sumokējo $443.00, ligoniams išmokējo apie $2,100.

Ši kuopa turētų buti pavyzdžiu kitų kolonijų kuopoms.

Pradēdami šiuos metus vēl prisirašē 12 naujų narių. Garbē worcesteriečiams, kad kelia SLA. garbę ir darbuojasi.

Aimanuotojas.

BRANFORD, CONN.
Lietuviai Susipratę.

Šioje kolonijoje nors mažai lietuvių gyvena, bet jie visi yra nekokie ten surugę, sulinkę ir suvokietēję, bet tikri lietuviai — mylinti savo Tēvynę - Lietuvą. Ir kuomet dažinojo, kad jų Tēvynē - Lietuva jau atgimsta ir neužilgo bus laisva šalimi, jie labai nudžiugo ir kiek katras galēdami aukauja jos reikalams.

Aną dieną per Lietuvos Laisvēs Varpo Komitetą, pasiuntē savo aukas sekančios ypatos:

F. Ralius $5.00,
J. Ralius $5.00,
J. Dzindzeletas ..... $5.00.

Lietuvos Laisvēs Komitetas aplaikęs jų aukas prisiuntē jiems labai puikų L. L. Varpo garbēs ženklą ir aukautojų vardus įrašē į Lietuvos Laisvēs Varpo garbēs knygą.

Garbē tiems, kurie aukauja Lietuvos laisvēs išgavimo reikalams.

Žinąs.

MONTELLO, MASS.
Aukos Lietuvai.

Čia susitvērē Nuteriotos Lietuvos Draugų Komitetas, kuris atlaikē porą susirinkimų ir surengē prakalbas 28 gruodžio. Kalbējo adv. F. J. Bagočius ir kunigas Švagždys. Pastarasis trumpai, bet įspudingai nurodē reikalingumą Lietuvai pagelbos. Gi adv. Bagočius ragino visus be skirtumo pažiurų ir partijos stoti į bendrą darbą. Jeigu norim, kad Lietuva taptų laiminga ir nepriklausoma, tat gelbēkime dabar, nes Lietuvos ateitis nuo mųs priklauso—sakē Bagočius. Pertraukoje prasidējo gerų Lietuvos sunų aukos kloties kaip skiedros pas raštininką.

Štai kurie lietuviai prisidējo su gausiomis aukomis:

S. P. Balčunas 50.00,
J. K. Kodis 50.00,
M. Belkus 50.00,
Kunigas Švagždys 25.00,
J. Germanavičia 25.00,
J. Kereiša 25.00,
J. Kardokas ..... 25.00.

Po $10.00: S. Pelieckas, F. Navičkas, S. Kumičius, A. Lagunavičia, p-lē E. Buividaitē Z. Kastantinavičia, S.Yokubavičia, K. Yavanauskas,S. Sviokla, A. Mockunas, A. Dismonas, J .Grimančius, F. Adomaitis, B. Počius, p-lē K. Rupliutē, V. Urbaitis, V. Andriušius, V. Kodis, K. Zagarskis.

Po $5.00: J. Česnulevičia, A. Puidokas, J. Balionis, J. Maliukauskas, A. Monkevičius, L. Šiemeta, A. Tautkus, B. Meškinis, A. Vaitkus, K. Vaičiunas, V. Yokubavičia, A. Kodiiča, p-lē R. Svitkaitē, p-lē S. Siravičiutē p-lē A. Kašietaitē, D. Valentukevičius, P. Yerimavičius, p-lē A. Viščiniutē, J. Yaskelevičius, K. Kupkienē, F. Alusevičia, p-lē M. Skučiaitē, E. Kašietienē, S. Kašietą, P. Danila, K. Skarinskienē, J. Sinkevičia, B. Andrušienē, p-lē E. Rozuniutē, p-lē A. Račiunaitē, S. Povilionis, V. Atkevičia, J. Yuškaitis, J. Yuškaitienē, M. Klimavičienē, J. Vaitkevičia, V. Miliauskas, T. Švedas, S. Yuknevičia, K. Prančiškus, V. Pigaga, J. Luolia, J. Česnuliavičia, S. Steckis, J. Yakavonis, J. Montris, p-lē Monikaitē, Dron Kiela, S. Vindas, K. Petraitis, K. Andrutis, F. Radziavičia, P. Pagojus, A. Yočienē, N. Balevičia, S. Yonis, P. Beižis, L. Bajoruans, A. Yazukevičia. J. Antanavičia 3.00.

Po $2.00: R. Damulis, S. Kašieta, M. Barnatavičius, J. Grimavičius, J. Rastokas.

Po $1.00: p-lē Z. Žilinskaitē, A. Krukonis, J. Yuškaitis, J. Daugialionis, A. Yukna, A. Uždavinis, T. Kierdžius, M. Mazgelis F. Voveris, S. Kašieta, J. Yonis, A. Tamulevicia, S. Smetona, J. Stukas, Z. Dvereckas, J. Ališus, B. Gaidimavičia, J. Yezukevičia, P. Daulida, F. Pašekarnis, B. Yuodris, A. Stankus, A. Vervešēnas, P. Gutautis, J. Sirbukas, F. Kubauskas, K. Sležienē, A. Kašieta, S. Gasparas, P. Raudis,

Viso ..... $778.00.
Smulkių $33.09
Už tikietus laike Lietuvos atstovo prakalbų $307.00
Viso sykiu .....$1118.09.

Fin. Rašt.:
Julius Baronas,
Dion. Kiela.

Kunigo Laiškas iš Lietuvos.

A. J. Gotoutas, sandarietis ir Centralio Bendro Lietuvių Banko klerkas mums pridavē seno kunigo Pauliuko laišką, tik-ką gautą iš Troškunų. Laiške yra įdomių vietų, jas čia mes ir paduodame.

Mielas Antanai!

Tavo laišką gavau, ačių, už atmintį. Visu pirma turiu pasakyti, kad aš jau nebeesu Šimonyse. Gyvenu jau dveji metai Troškunuose. Šimonyse po manęs jau yra antras klebonas...

Karēs Baisenybēs.

1915 m. po Šimonym buvo didis mūšis. Vokiečių sunkiosios armotos stovējo už Nočiunų ir Šepetoje, o rusų Lanauckų lauke. Šimonių miestelis ir visi sodžiai buvo tarp dviejų ugnių. Langai drebējo per 5 dienas. Visi žmonēs buvo išvaryti Panviežin, o kiti pasikavojo apie Uzīną. Laukai nuo granatų buvo išduobēti, granatos krito 4 pudų sunkumo. Aš vieną išdikinau ant atminties, sveria 130 svarų tuščia. Gali suprasti, ką galējo padaryti toki granata užgriebus kokį namą.

Bažnyčią Šimonių ir kleboniją su visomis triobomis sudegino vokiečiai, o varpinyčią išsprogdino su dinamitu. Sprogstant subyrējo netik visi langai, bet sienos artimesnių namų. Sudegē taip pat nuo granatų Vilaniškaičios (ji jau nebegyvena) namas, ir Abromo, Aiziko karčiama. Vēlyvio žydų pirtį vokiečiai suardē ir suvarotjo kurui.

Per trejus metus nebuvo miestelyje nē vieno žydo, — visi buvo išvaryti Rusijon. Todēl jų namuose gyveno likę žmonēs, o dikuosius vokiečiai ardē ir kurino.

Sunku aprašyti ir apsakyti ką mes pergyvenome 1915, Liepos mēnesyje. žmonēs gyveno po žeme urvuose, kaip kurį sykį, kad išsisaugoti nuo kulkos.

Išdegniti Kaimai.

Šimonēliai, Dapšiai, Nociunai, Uldukiai, Kiepalai ir tt. iki Viešintų, o iš kitos pusēs Gaigaliai, Papiliai, Skoliniai, Kilonis ir tt. supleškējo ,neliko nē mažiausios pirtelēs. Sudegē pusē Juodžiunų ir Raukštonių visi Daukai supleškējo. Nē vienos ulyčios nebuvo, kad nebutų buvę gaisro. Jeigu kurios triobos ir nedegē, tai buvo sušaudytos, suskylētos granatų. Laukai išvažinēti. Vieškeliu negalima buvo važiuoti, nes nuo vežiojimo armotų taip buvo suardytas ir šminkštintas, kad arkliai ir ratai klimpo. Laukai atrodē juodi. Padvēsusių arklių žarnos, grobai, išpjautų gyvulių viduriai, padvēsę šunys, vištos, tai negiliai sukavoti užmuštųjų saldotų kunai, darē visoje apylinkēje tokią smarvę, kad vargiai galima buvo ištūrēti. Priviso miliardai musių, kad aš savo amžyje nebuvau matęs.

Daugybē Išmirē.

Per dvi nedēlias išmirē nuo desinterijos 120 žmonių. Sirgo be išimties visi. Prisējo į dieną važiuoti pas keliasdešimtis ligonių. Mirē miestelyje balos Keršulis (sprogdama granata suardē jam vidurius), Bočiulis, Naruškevičius, Jecka, abu Jonuškos seniai, Giedris, Nareckas, Budinkēlio Ulijona ir kiti. Vis tai karo pasekmēs. Užmuštų buvo pilni laukai, daugiausia Nociunų, Gaigalių ir Daukų.

Vokiečiai užvedē Mečiuškēlyje naujus kapus, kad palaidoti užmušti vokiečiai. Ruskiai sukavoti ten, kur rado sau smertį.

Kunigas apsigyveno mokykloje, ten ir pamaldos laikomos. Sodžiai sudeginti vēl atsistatē, bet Dapšiai praējusią vasarą antru kartu supleškējo. Taip-pat degē ir Juodžiunai. Mažiausiai nukentējo nuo karo Pelyšiai ir Mielaišiai.

Vakiečių Valdžia.

Užējo žiauri vokiečių valdžia. Ji nieko neklausē, kieno tas arklys ar karvē, bet griebē ir krovē į savo vežimus, sučiupę karvę pjovē. Grįčias, klētis kratē po šimtą kartų į dieną. Suprantama, kad žmogus turējo su arkliu ar karvę sprukti į mišką. Geribę turējo užkasti į žemę, nes kitaip, vokiečių žandarai ir ka-

SIŲSKIE DOVANAS SAVO GIMINĒMS

Iškirpę žemutinį kuponą, su pinigais pasiųskite jį L. N. Fondan žemiau nurodytu adresu.

LIETUVOS NEPRIGULMYBES FONDAS.

apsiēmē patarnauti Lietuviams, kurie nori nusiųsti dovanas savo giminēms Lietuvon. Prisiųskite pinigus žemiau nurodytu adresu, o gavę Lietuvos Valstybēs Pašto markes ir pasiuntę jas savo giminēms registruotame laiške, padarysite jam dovaną, nes Lietuvos Valstybēs Pašto markēs bus išmainomos į pinigus iki 1 d. Liepos, 1920 metų. Už 1 lietuvišką auksiną reikia mokēti 25c., už 100 — $25.00 ir tt. Lietuvos Valstybēs Pašto markių turime po 10, 15 20, 30, 40, 50 ir 60 skatikų, taipgi po 3 ir 5 auksinus.

LIETUVOS NEPRIGULMYBĒS FONDAS,

307 W. 30th St., New York, N. Y.

LITHUANIAN EXECUTIVE COMMITTEE — LIETUVOS EKSEKUTYVIS KOMITETAS — WASHINGTON — IN AMERICA

Egzekutyvio Komiteto Pirmininkas.

L. N. F. Pirmininkas.

L. N. F. Sekretorē.

Aš .....

prisiunčiu $ ..... c. .....malonēkite man prisiųsti Lietuvos Pašto markių ..... auksinų šiuo

adresu .....N. ..... Gatvē.....

Miestas ..... Valstija .....

reivių buvo atimta. Jeigu kas pasipriešino, nenorėjo duoti, buvo sušaudytas. Gaspadoriui nevalia buvo laikyti daugiau, kaip vieną karvę, kitos buvo atimtos be užmokesnio. Ir nuo tos vienos karvės reikėjo duoti pieno po 2 litru, kas nedavė, buvo smarkiai štrapuojamas. Jaunesnius vyrus gaudė ir siuntė Vokietijon į darbą. Todel jaunesnieji kavojosi po miškus.

Bolševikai.

Išsikrauščius vokiečiams užėjo bolševikai. Kitas ukininkas dabar daugiau nukentėjo negu 1915 m. nuo karo. Buvo tai valdžia tikrų žudikų - plėšikų. Bandos neva milicininkai valkiojosi po sodžius ir vidudienyje rabavojo žmones. Kuris negalėjo užmokėti kontribucijos, tai buvo Kupiškyje įkištas į turmą. Turma buvo labai kietai prikimšta. Sėdėjo ten ir kunigai. Peveik visi kunigai persirėdę civilių žmonių rubuose slapstėsi po miškus.

Bažnyčios ir klebonijos buvo aprabavotos. Išvogta bažnyčių indai, rubai, išniekinta Ss. Sakramentas.

Užėjo baisi brangenybė visam kam. Vidutinis arklys kainavo 5000-7000 rub., karvė 4000 rub., rugių pudas 150 r., avis 300 r., ožka 400r., druskos pudas 120 r., gaso visai nebuvo, deginame balanas, laiba žvakelė kainavo 12 r.

Laisvei Prašvitus.

Pabaigoje gegužės bolševikai liko išvyti. Prasidėjo naujas geresnis gyvenimas. Tuojaus viskas atpigo. Privežė visokių tavorų. Amerika atsiuntė miltų, atsiuntė daug bačkų silkių, kurių neragavome per 4 metus. Dievas davė gerus metus, viskas gerai užderėjo.

Dabar gyvenimas eina savo parėtku. Jaunimas kelia vakaruškas, teatrus, ir tt., kai - kuriuos sodžiuos turi net bravarėlius degtinei sunkti kaip M. M... Ašara - ašaramis, linksmybė-linksmybėmis.

Pasilik sveikas ir linksmas,

Kun. A. Pauliukas.

Troškunai.

Iš Liet. Atst. B-vės Seimo.

(Nuo musų koresp.)

Dalyvavo 135 delegatai su 34,000 balsų. Lietuvos Atstatymo Bendrovė skiria 10% iš pelno lietuvių moksleivių šelpimui. — L. A. B. atliko puikius darbus ir davė gerą pelną. — Nauji direktoriai. — Narių susirėmimai.

Sausio 31, 1920, New Yorke, Pennsylvania hotelyje atsibuvo pirmiausios ir didžiausios Amerikos lietuivų finansinės organizacijos — L. A. B-vės Seimas. užsiregistravo 135 L. A. B-vės nariai, suvažiavusieji iš New York, Penn., Mass. Conn., Ohio, New Jersey ir kitų valstijų. Su "proxie" jie turėjo 34,021 balsą.

Seimą atidarė buvęs LAB. sekretorius, literatas V. K. Račkauskas 2 v. p. p. Pirmininkavo adv. Lopatto, LAB. vice-pirmininkas. Pirmininko pagelbininku buvo gerb. Dr. Vencius iš Baltimore, Md. "Proxie" pertikrino ir balsavimus tvarkė "Sandaros" red. K. Norkus ir LAB. įgailotinis A. Osteika iš Watrebury, Conn. Maršalkomis buvo pp. Liepinis ir Radavičius.

Šelps Moksleivius.

LAB. šėrininkai žino, kad Lietuva nebus pilnai atstatyta vien triobas Lietuvos žmonėms pastačius, ukės inventorius pagaminus, bet pilnam Lietuvos atstatymui reikalinga, kad Lietuva turėtų mokslininkus, profesionalus, poetus, gerus amatninkus, o tik tuomet šalis ir tauta tobulinsis sykiu su pasauliniu progresu. Kad žųstantiems Lietvuos kaimuose talentuotam duot progą išsivystyti, LAB. Seimas nutarė paskirti 10% iš pelno ir pasiųsti Lietuvos apšvietos ministerijai, idant sunaudotų šelpimui biednų moksleivių, kurie pirmiaus del materialio nedatekliaus negalėdavo pasiekti mokslo ir savo talentų neišvystydavo. Įnešimą šelpt biednus moksleivius padarė LAB. prezidentas K. Karuža. Tam pasipriešino kun. Petkus ir keli jo pasekėjai, esą "kam čia mums mėtyti pelną, juk ir patiems bus geriaus, kaip daugiau gausime." Vienok po P. J. Žurio, R. Adžgio ir kitų kalbų vienbalsiai nutrata skirt 10% lietuvių moksleivių šelpimui.

Papeikimas Komitetui.

A. Ivaškevičius, J.W. Lutkauskas, F. J. Bagočius ir kiti davė daug vėjo egzekutyviam LAB. komitetui, kad $5,000.00 tapo įdėta į Chicagos "Lietuvos" dienraščio šėrus, esą galima pelningesnių biznių rasti. Egz. komitetui išreikšta už tą operaciją papeikimas 68 balsais prieš 24; kiti susilaikė.

Paskola.

Kadangi paleisti į apyvartą LAB. pinigai atneša didelį pelną, tat perkamam LAB. nariui, kur bus bankas ir visi LAB. ofisai, nutarta užtraukti reikailnga paskola.

Nauji Direktoriai.

Iš senų direktorių nuo šio seimo sąstatan neįeina p. J. O. Širvydas ir kun. Petksu, o R. Karuža tapo vėl išrinktas, dargi daugiausia balsų gavo. O naujais direktoriais išrinkta P. J. Žuris ir Jonas Strimaitis. Pastarasai bus LAB. sekretorius, o P. J. Žuris vės kėlimo kapitalo skyrių.

Susirėmimai.

Kilus ginčams del subankrutijusios lietuvių kooperacijos krautuvės Wilkes Barre, Pa., paaiškėjo, kad pakviestasai iš LAB. vedėjas jau negalėjo krautuvę išgelbėti, kadangi tuli patys kooperacijos nariai buvo daugiau prekių išėmę bargan, negu turėjo pinigų įnešę.

Paskelbus direktorių išrinkimą ponas Trečiokas užsikarščiavęs pasakė, kad "proxie" balsų yra pavogta. Išrenkama komisija pertikrinti, o V. K. Račkauskas, LAB. sekretorius paprašė, kad p. Trečiokas prirodytų savo pasakymą. Trečiokas ginasi, kad jis neminėjo žodžio "pavogė", o jeigu aš netyčia suminėjau, tai atsiprašau, sako p. Trečiokas Seime žodžio atsiprašinėjo kelis kartus ir laišku sekretoriaus atsiprašė.

Revizijos Komisija.

Nutarta, kad bent kartą į metus butų peržiuromos LAB. raštinės knygos. Komisijon išrinkta K. Norkus, F. J. Bagočius ir J. W. Liutkauskas.

Iš LAB. prezidento gerb. R. Karužos raporto paaiškėjo, kad LAB. atliko milžinišką darbą pereitais metais. Smagu yra, kuomet lietuviai turi nuosavią visuomenišką organizaciją atliekančią visas tas funkcijas del kurių pirmiaus lietuviams - išeiviams reikėjo kreipties net prie lietuvių kalbos nežinančių agentų ir dar nėsant LAB. nekartą musų broliai tapdavo apvilti ir nuskriausti. Dabar gi daugybė Amerikos lietuvių dėkingumo laiškus prisiunča LA. B-vei, kuri jų giminėms Lietuvoje dastatė pinigus per savo skyrių Kaune ir daugeliam patarnavo išvažiavime į Lietuvą ir dabar patarnauja. Net Lietuvos žydai laiškais pataria saviškiams ką Amerikoje, kad vienintėlis teisingas kelias pinigų dastatymui Lietuvon yra per Lietuvos Atstatymo Bendrovę, 320 Fifth Ave., New York, N. Y. Amerikos žydai šelpia savuosius ką Lietuvoje, siųsdami pinigus per LA. B-vę. Net iš Kauno žydiškų laikraščių iškarpos prisiųsta, kad siųsti per LAB. pinigai puikiausiai ir užtikrintai gaunama.

Pasirodo, kad puikiai gyvuoja LAB. sutvertas resorsino fabrikas ir bus keliama kapitalas nuosaviam lietuvių bankui, kurį LAB. atidaro. Amerikos lietuviai gali pasididžiuoti, turėdami puikią savo finansinę organizaciją, kuri padeda ir padės Lietuvai atsistatyti, kels kapitalą Lietuvos žmonių bankoms etc. ir atliks visus reikalus, surištus su lietuvių emigracija ir imigracija.

Nežiurint, kad LAB. neseniai suorganizuota, nežiurint, kad jos valdybai ir vedėjams pradžioje buvo sunkus darbas netik "įeiti į biznį", bet darbo plėtimąsi trugdė ir pripratusieji viską "kritikuot" musų politikieriai, vienok pernai LAB. davė dar ir gryno pelno savo šėrininkams $6844.46. Taigi įėjus į tikrą veikimą LAB. atneš didžiausį pelną šėrininkams ir atliks milžinišką darbą, kurio pats LAB. antgalvis reikalauja.

Įspudingi Paveikslai.

Kaunas Krutamų Paveikslų Kompanija patraukė minias parengtuose vakaruose, Conn. ir Mass. valstijose; į kiekvieną vakarą vis daugiau žmonių atsilanko. Draugijos, kurios pagelbėjo parengime vakarų turėjo gerą pelną. Šiuos krutamus paveikslus turėtų matyti kiekvienas lietuvis.

Rengkit jusų mieste vakarą.

Kaunas M. P. F. M. Co,

Prez. V. K. Puodžiunas,

Sekretorius M. Truska,

314 Walnut St., Newark, N. J.

DR. J. JONIKAITIS
Chirurgas ir Gydytojas
495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1771.
Valandos:
Nuo 9 iki 11-tos iš ryto
Nuo 1 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piėtu.

Tel. Richmond 2957-M.
Dr. David W. Rosen
Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas.
Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 Hanover st.,
Boston, Mass.

DR. L. J. PODDER
Iš Petrogrado.
GYDO SLAPTAS VYRŲ IR MOTERŲ LIGAS.
Taipgi Kraujo ir Odos Ligas.
VALANDOS: Nuo 9 iš ryto iki 9 val. vakare.
Kalbu Ruskai ir Lenkiškai.
69 CHAMBER ST., BOSTON
Telephone: Haymarket 3390.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 1502

Teisingiausia ir geriausia lietuviška
APTIEKA
Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai viena tinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prišiųsiu per expresą.
K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, kampas C Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

A. F. SWEETRA & CO.
87 HAVERHILL STREET,
Lawrence, Mass.
LIETUVIŠKŲ IR VISOKIŲ KALENDORIŲ IŠDIRBYSTĖ.
Išdirbame įvairių rušių kalendorius, įvairaus išdirbimo ir įvairaus didžio. Biznieriai atsišaukite.
Apart šio įstaiga parduoda akcijas-šėrus Kompanijos H. V. Green Investement. Už įvestinimus moka 9%.
Su visais šiais reikalais kreipkitės adresuojant:
A. F. SWEETRA,
87 HAVERHILL STREET,
LAWRENCE, MASS.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausios "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.
So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.
nedėldieniais nuo 1 iki 3 p. p
425 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 27.

JOSEPH B. AGLINSKAS.
3238 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai: belletristika, ekonomiją, sociologiją, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrams knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles," "Sandarą," "Amerikos Lietuvį", "Dirvą" ir "Lietuvą." Prisiųsdami už 6 c. krasaženkliu reikalaukite katalogo.

DIDELIS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
"VIENYBĖ"
Išeis neužilgo naujas Lietuvių Dienraštis "Vienybė". Bus tai bepartiviškas pažangos, kulturos, švietimo ir darbo žmonių dienraštis. Musų, obalsis: Vienyti ir šviesti. Bus skyriai jaunuomenės, amatninkų reikalai, pramonės lietuviškos auklėjimas, moterų reikalų aprašinėjimai, iš darbo sryties, visokios apysakos, eilutės, naujausios žinios ir viso pasaulio ir Amerikos; plačiausis laukas žinioms iš Lietuvos ir kova už Lietuvos neprigulmybę. Užsirašykite dabar "Vienybės" dienraščiui šėrus, kurių vienas kaštuoja $10. Priimama jau ir prenumerata: Amerikoje metams: $6.00, į kitas šalis ir Lietuvon: $8.00 metams.
Adresuokite šitaip:
LITHUANIAN DAILY "VIENYBĖ",
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Visas Pelnas Eina Prieglaudos Namo Fondui.
KNYGOS "AMERIKA" naudingumas bei svarba yra tame, kad joje pateipa daug indomių ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nurodymų ir žinių apie Ameriką ir tt.
PLATINDAMI šią kningą padarysite didelę naudą saunes gausite dvigubų piningų vertės, ir padarysite naudą savo Organizacijai, — pagelbėsit inkunyti senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO steigimo darbą.
KNINGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75 CENTAI.
Pinigus ar Money Orderius siųskit:
Lithuanian Allliance of America,
307 W. 30-th STREET, NEW YORK CITY.

Lietuviu aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.
Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.
H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

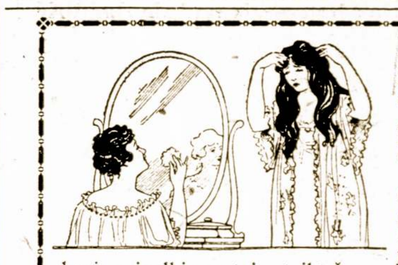
MAGDE. "Ak, kaip man nieżti galvą! Išbandžiau visokius mazgojimus, trinkimus, muilavimus — ir viskas tas nieko nepagelbėjo nuo tu bjauriu pleiskanu... Man gėda net darosi!"
MARE. "Na, tai kam tau kęst bereikalingai! Žiurėk, kokie mano plaukai gražus, švelnus ir čysti. O tai todėl, kad aš vartoju RUFFLES!"
Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kvepiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausis plaukų ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausanti grožį. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už čystą nenieżinčią galvos odą?
RUFFLES
panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanas, o savaitės laike jų jau nė žymės neliks! Paskui tik retkarčiais suvilgant galvą bus užtektinu, kad pleiskanos neatsinaujintų.
Nusipirkte šiąnakt RUFFLES bonkutę aptiekoje. Kaštuos tik 65c., bet jųs sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutės. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pačto markėmis, ar money order šiokiu adresu:
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

PLAUKAI!
Kas turite nušipusius plaukus, bei niežėjimą galvos odos, pleiskanas, puolimą ir žilumą plaukų; retus plaukus, taip-gi spuogus arba šašus, duokite savo antrašą ir 2c. stampą.
The Western Chemical Co.,
Box J., Berea, Ohio.

REIKALINGA JAUNA MERGINA.
Mokantī dirbti dideliame ofice So. Bostone. Kuri mokėtų vartoti "typerwriter" butų naudingesnė. Rašyk kiek turi metų, ar dabar dirbate kur ar ne ir už kokią algą norėtum pradėti dirbti. Adresuok — So. Boston Post Office, Box 12.

Legislaturos Reprezentantas
ELIHU D. STONE
Advokatas ir Teisų Patarėjas.
Užstatų Komisionierius.
66-67 JOURNAL BUILDING
262 Washington St., Boston, Mass.
Telefonai: Main 3334
Main 2300

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Gerklės skaudėjimas, diegliai krutinėje, influenzos, pasirodymo ženklai.
Ištrink gerklę ir krutinę su
PAIN-EXPELLERIU
ir pridengk krutinę vilnonę materija. Neapsileisk taip, kad tavo pagautas šaltis išsivystytu į pleurisę, pneumoniją, influenzą ir i kitokias pavojingas ligas.
Nusipirk šiandiena sau paranciausi oje aptiekoje Pain-Expellerio. 35c. ir 65c. butelis.
Tikrieji turi musu vaizbaženkli
⚓ IKARA ⚓
Nepriimk kitokiu pamainymu arba pamėgdžiojimu.
F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway - - New York

Vietos žinios.

Iš "Gabijos" Veikimo.

Sausio 16, atsibuvo metinis "Gabijos" susirinkimas, kuriame senoji vadyba perdavė valdymą naujai valdybai. Užimdamas vietą pirmininkas J. Šilinis nurodė, kad pastarais šešiais mėnesiais "Gabijos" veikimas buvo apleistas ir ragino prie veikimo.

Nutarta sulošt "Blindą" kovo mėnesyje.

Gegužės mėnesyje nutarta pastatyt naujas veikalas — "Pirmoji Gegužės."

Vasario 16, nutarta paminėt dviejų metų sukaktuvės Lietuvos neprigulmybės.

Nutarta surengt vakarienę vas .1, dailę mylinčio jaunimo susipažinimui.

"Gabijos" mokytojas, gerb. komp. M. Petrauskas prakilniausius dailės darbus Bostono lietuviams pagelbėjo nuveikti. Jaunime, visi eikite prie "Gabijos"! Atlikime užsibriežtus darbus, nes gerbiamas musų kompozitorius šymet iškeliaus Lietuvon. Naudokimės proga, kol kompozitorius su mumis.

Repeticijos bus nuo 6 vasario kas pėtnyčia.

Spaudos komisija:

Stasys Mockus,
Jonas Palionis.

Vyčiai Smarkųs Vyrai.

Subatoje, sausio 17, Dudley Opera salėje Worcesterio vyčių kuopa su Bostono vyčiais turėjo teatrą. Buvo vaidinama Keistutis.

Kuomet du "artistai" ėmė kapotis kardais, jie nustojo lygsvaros ir liuobėsi iš tikros širdies. Smarkesnysai taip smarkiai drožė per savo draugo kardą, kad draugo kardas ištruko iš draugo rankos ir... nušvilpė per publikos galvas. Moterys iš baimės ėmė spiegt ir dvasias šauka. Laimė, kad kardas krito pačiame viduryje salės ant grindų, tat laimingai nuriedėjo į užpakalį. Išmušusis kardą vytis dar uždrožė savo draugui kardu pakaušin. Ranką ir galvą ten pakviesti daktarai ėmė gydyt.

Sekantį vakarą pobažnytinėje salėje vyčiai tokį šposą bandė įtaisyti, bet kardas į barjerą atsimušė ir salėn nenukrito.

Oi, tai puikųs karžygiai tie musų vyčiai. Nedyvai, kad dailiausios vytaitės neina į vyčių vakarus, bet į sandariečių ir rašosi prie "Gabijos."

Vytė M—ė.

Brooklyne Komp. M. Petrausko Koncertas Puikiai Pavyko.

Turtingas savo programu komp. M. Petrausko koncertas Brooklyne sausio 17 puikiai pavyko ir materialiu žvilgsniu. Visi stengėsi išgirsti paskutinį komp. Petrausko koncertą.

"Sandara" gavo tokią telegramą:

"Kompozitoriaus Miko Petrausko koncertas puikiai pavyko. Daugybė žmonių nesutilpo salėn. —**Kurklys.**"

Šv. Petro ir Povilo Draugija sausio 18, nutarė pirkti Lietuvos Laisvės Bonų už $500.00.

"Gabijos" susirinkimas paskirstimui "Blindos" rolių ir kitų reikalų aptarimui įvyks pėtnyčios vakare, sausio 23, 8 v. v.

ALTS. 7 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks seredoje, sausio 21, 8 v. v. nuosavoje svetainėje, 409 W. Broadway, room 15. Visi nariai ateikite ir naujų atsiveskite prisirašyti.

P. Zokaitis, sekr.

Lietuvių Studentų Kliubas Galutinai Susiorganizavo.

Nedėlioje, 17 sausio, Lietuvų Muzikos Konservatorijoj įvyko antras lietuvių moksleivių susirinkimas. Po plačių apsvarstymų pripažinta, kad yra naudinga ir reikalinga sujungti savo veikimą į organizaciją, kur butų galima bendrai darbuotis. Organizacija pavadinta "Lietuvių Studentų Kliubas." Valdyba: S. P. Puishea, pirmininkė; Andrius Garmauskas, vice - pirmininkas; T. Thomas, iždininkas; N. A. Rastenis, protokolų ir finansų raštininkas.

Taipgi likos išrinkta komisija iš trijų ypatų parašymui taisyklių, pagal kurių kliubas veiks. Pats kliubo tikslas bus savitarpinis draugiškumas, rengimas prakalbų, prelekc., paskaitų, koncertų ir kitokių vakarų; kad tuomi paskleidus kiek mokslo tarpe lietuvių visuomenės tuomi gaunant sau morališką bei materiališką paramą, ir sykiu patraukus lietuvių jaunuomenę prie mokslo.

Yra nutarta rengti pirmas draugiškas vakaras vasario mėn., kur apart narių bus pakviesta apylinkė "moksleivių draugai."

Jeigu kurie moksleiviai, lankanti augštesnes mokyklas, dar neprisidėjo prie kliubo, lai kreipiasi del informacijų pas kliubo sekretorių sekančiu antrašu:

N. A. Rastenis,
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

Per Nut. Liet. Drg. Komitetą bei "Sandaros" Redakciją South Bostone Lietuvos Laisvės Bonus Pirko:

1. Gedvilas Pranas	100.00
2. Sokas Juozas	100.00
3. Griciunas Kazimieras	150.00
4. Mathus Jonas	100.00
5. Jonuška Antanas	200.00
6. Norkus Kastantas	100.00
7. Karvelis Povilas	200.00
8. Bendoraitis A.	100.00
9. Paberžis B.	100.00
10 Balandis J.	50.00
11. Vaitaitis Antanas	50.00
12. Stokionis Jokubas	50.00
13. Bratenas Jonas	50.00
14. Jakavonis Vincas	50.00
15. Pašakarnis K.	100.00
16. Bukauskas Vincas	100.00
17. Ivaškus Antanas	50.00
18. Bakutis Jurgis	50.00
19. Paulauskas J.	100.00
20. Vestfilda Kaz.	100.00
21. Šnerpuniutė P.	50.00
22. Kasparas Juozas	50.00
23. Švagždis J.	50.00
24. Pilvinis Antanas	50.00
25. Aukštikalnis J.	50.00
26. Pratapas Kazimieras	50.00
27. Baravičia P.	100.00
28. Bačiunaitė B.	100.00
29. Bokše Matas	50.00
30. Ambrozas Vincas	50.00
31. Sinkaučius J.	100.00
32. Šukis J.	50.00
33. Čiaplikas P.	500.00
34. Petrauskas Mikas	300.00
35. Šidlauskas Kazimieras	500.00
36. Koranas M.	100.00
37. Korzonas P.	100.00
38. Račkauskas V. J.	200.00
39. Vileišis K.	100.00
40. Sirbikas K.	50.00
41. Sungaila Z.	50.00
42. Lekaitė. P.	100.00
42. a Dr. Jonikaitis J.	200.00
43. Bagočius adv. F. J.	200.00
44. Malukienė Amilia	50.00
45. Zaramskas J.	50.00
46. Apšega P.	50.00
47. Ceberčius Mikas	50.00
48. Čeplikas A.	50.00
49. Stašunskas Zigmas	100.00
50. Stašunskienė Agota	50.00
51. Gabrėnas A.	50.00
52. Aukštikalnis A.	50.00
53. Jozelėnas A.	50.00
55. Lenkauskas A.	50.00
56. Juodgudis A.	50.00
57. Palionis Jonas	50.00
58. Petrauskas M.	50.00
59. Remeika P.	50.00
60. Kiburis V.	50.00
61. Kavaliauskas A.	100.00
62. Lekmalis J.	50.00
63. Vaičiunas Ignacas	50.00
64. Sinkevičius J.	50.00
65. Agurskis P.	50.00
66. Kulpanas J.	50.00
67. Matulionis P.	50.00
68. Rukša J.	50.00
69. Mikėnas J.	100.00
70. Karsokas J.	50.00
71. Jonuškevičius B.	50.00
72. Leikus J.	50.00
73. Knuipis L.	50.00
74. Šilkas A.	50.00
75. Difertas A.	50.00
76. Misikeučius Jonas	50.00
77. Karmila J.	50.00
78. Matuliavičia.	50.00
79. Kancevičius S.	50.00
80. Ružela J.	50.00
82. Kuzmauskas J.	50.00
83. Tuinila J.	100.00
84. Bareučius P.	50.00
85. Grubinskas J.	100.00
86. Ausevičius P.	50.00
87. Rasimaučius A.	50.00
88. Baravičia V.	50.00
89. Kuzmauskienė B.	50.00
90. Rupkelis P.	50.00
91. Harmanavičia A.	50.00
92. Muras A. B.	50.00
93. Gedris P.	100.00
94. Stanys K.	100.00
95. Vineckas A.	50.00
96. Romanas J.	50.00
97. Mockienė A.	50.00
98. Jankauskas P.	50.00
99. Gendrolius N.	50.00
100. Venys Jonas	100.00
101 Jankauskas A.	50.00
102. Bratenas M.	50.00
103. Brateniutė A.	50.00
104. Valduga K.	50.00
105. Tribulauskas J.	100.00
106. Jurgeliunas K.	50.00
107. Jurgeliunienė M.	50.00
108. Bolis P.	50.00
109. Kalinauskas A.	50.00
110. Galinis J.	50.00
111. Sungaila K.	50.00
112. Sungailienė V.	50.00
113. Lapė A.	100.00
114. Jaškus J.	50.00
115. Pupalaikis	50.00
116. Aleksiunas A.	100.00
117. Staniulionis J.	100.00
118 Trupinskaitė S.	50.00
119. Difertas V.	50.00
120. Vobolis V.	100.00
121. Trečiokas M.	50.00
122. Varanauskiutė A.	50.00
123. Žalis J.	50.00
124. Galinis M.	50.00
125. Kubilius	100.00
126. Ivas A.	1000.00
127. Astrauskas P.	50.00
128. Grigas K.	50.00
129. Barevičius Z.	50.00
130. Tamulaitis V.	50.00
131. Sviklas J.	50.00
132. Morkevičius P.	100.00
133. Varaitis J.	100.00
134. Savickas J.	100.00
135. Raulienė R.	100.00
136. Ylovenis K.	50.00
137. Šapalis D.	50.00
138. Smelstorius J.	50.00
139. Malinonis P.	100.00
140. Kukis J.	50.00
142. Ivaškevičia Zig.	100.00
143. Komičius A.	50.00
144. Tupikas A.	50.00
155. Svetinskas J.	50.00
156. Veronius K.	50.00
157. Galinauskas S.	50.00
158 Pavilionis S.	50.00
159. Dapšas R.	50.00
160. Burdulis v.	150.00
161. Gadman F.	50.00
162. Gadman B.	50.00
163 Gudmanas K.	50.00
164. Uždavinis V.	50.00
165. Čiras K.	100.00
166. Žibikas K.	50.00
167. Nastusėnas A.	50.00
168. Astramskas J.	50.00
169. Igna M.	50.00
170. Našlėnas V.	100.00
171. Ivanauskas K.	50.00
172. Strimaitis K.	50.00
173. Alaseučius P.	50.00
174. Daigius R.	50.00
175. Černauskiutė R.	50.00
176. Vaigauskas P.	50.00
177. Gedraičiutė K.	50.00
178. Tamošauskas S.	50.00
179. Mizara Z.	100.00
180. Šiukšda V.	50.00
181. Neura A.	100.00
182. Jurkėnas K.	50.00
184. Valiunas I.	50.00
185. Kalvelis F.	50.00
186. Stankevičia S.	50.00
187. Kazimieras Švagždys	50.00
188. Slučko A.	50.00
189. Medelinskas J.	50.00
190. Dzevenkauskas A.	50.00
191. Jukneučiutė M.	50.00
192. Neveckas J.	50.00
193. inkevičia A.	50.00
194. Uždavinis	50.00
195. Baliukonis V.	100.00
196. Paulauskis K.	50.00
197. Raudonis V.	50.00
198. Kučinskas V.	50.00
199. Stanis M.	50.00
200. Vitunskis V.	50.00
202. Norkaitis J.	50.00
202. Viasas P.	50.00
203. Sasnauskas M.	50.00
204. KancevičiaJ.	50.00
205. Galinis F.	50.00
206. Vinkevičia J.	100.00
207. Pašakarnis K.	50.00
208. Janunulevičia M.	100.00
209. žintelis A.	50.00
210. Leikus J.	50.00
211. Karpavičia F.	50.00
212 Zasimavičia P.	50.00
213. Gedminas F.	50.00
214. Jarusevičia J.	100.00
215. Marcinaučius K.	50.00
216. Kavoliunaitė A.	100.00
217. Kavoliunaitė M.	100.00
218. Bataitis Kr.	50.00
219. Stanis P.	50.00
220. Jariavičia F.	50.00
221. Valantinienė M.	50.00
222. Linčauskas K.	50.00
223. Klevas S.	100.00
224. Lengvinas A.	50.00
225. Šventickas J.	50.00
226. Overka M.	50.00
227. Momkus A.	50.00
228. Neveckas J.	100.00
229. Bukota A.	50.00
230. Valeckas L.	50.00
231. Mulevičia P.	100.00
232. Januškevičia J.	50.00
234. Pieškus J.	50.00
235. Duoba P.	100.00
236. Dirmauskas A.	50.00
237. Natkus P.	50.00

(Bus daugiau).

"SANDARA" Į LIETUVĄ JAU GALIMA SIŲSTI.

Lietuvos žmonės — jusų broliai — sesers — tėvai — nori apšvietos — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karės metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuramintų. Jie neturi iš ko užsirašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liuosa. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams $2.75, pusei metų $1.50. Prisiųskit jų aiškų antrašą ir prenumeratą, tai viskas.

Paštas leidžia siųsti knygas į Lietuvą, pundelis iki 4 svarų. Persiuntimas pigus, tik 8 centai svar ras.

"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

RAČIUNA NAUJI PAVEIKSLAI IR ILIUSTRUOTOS DAINELĖS
—Bus—
Subatos vak., Sausio 24 d.,
LIETUVIŲ SALĖJE,
Linden Park, Naugatuck, Ct.
Nedėlios vak., Sausio 25 d.
POBAŽNYTINĖJ SALĖJ
Ansonia, Conn.
Subatos vak., Sausio 31 d. ir
Nedėlios vak., Vasario 1 d.
LIETUVIŲ SALĖJ,
49 Green St., Waterbury, Conn.
A. J. Račiunas.

ANT PARDAVIMO
Pigiai Henry F. Miller Grand **Pianas**, geram stovyje, už $30. Kreipkitės vakarais:
M. Geary,
121 Florida St.,
Dorchester, Mass.

REIKALINGA MERGINŲ
Prie "Shoe Shanks" prisegiojimo, kartu mokinties, gali dasidirbti net iki $20.00 ir $22.00 į savaitę.
AM. SHOE FINDING CO.,
423 Broadway, So. Boston, Mass.

ANT PARDAVIMO.
Krautuvė mėsos ir visų kitų valgomų daiktų, geras biznis ir geroj vietoj. Priežastis pardavimo bus paaiškinta užklausus. Su užklausymais kreipkitės:
CIBULSKAS,
262 Wallace St., New Haven, Conn.

Linksmiausis Dėžučių BALIUS!
Rengia ALT. Sandaros 60 kp.
Subatoje, Sausio 24 d., 1920
GERMAN HALL,
22 Maple St., Ansonia, Conn.
Pradžia 7:30 val. vak.
Vaikinams ir merginoms bus gera proga susipažinti, o ypač vaikinams nusipirkus baksiukus. Ten ras visko...
Muzika po vadovyste Ansonios profesorius, kuri griežš visokius šokius iki vėlybam laikui nakties
Įžanga vyram 35c., moterim 25c.
Turime viltį, kad bucit visi užganėdinti. Visus kviečia ir meka,
Su pagarba KOMITETAS.

Reikialingas machinšapos vedėjas (supradentas) baigęs machinisto moksla ir mokantis atsakančiai angiškšai kalbėt, rašyt ir skaityt.
Kreipkities tuojaus prie:
Lietuvių Machinistų ir Mechanikų Bendrovė,
332 Broadway,
South Boston, Mass.

JAU GREIT UŽBAIGSIME KNYGĄ SPAUSDINTI.
"Svetimoje Padangėje Pasaulio Verpetuose." 176 naujausių dabarties ir ateities įvairių eilių ir dainų knyga, išpuošta puikiais dailės paveikslais, ant 200 puslapių, 10 col. ilgio ir 7 pločio. Šioji knyga leidžiama vardan Dailiosios Literaturos Draugijos su visos Amerikos Lietuvių pagelbą —pinigiška parama. Norintieji gali dar šiandien prisidėti prie musų leidėjų prakilnaus burelio. Nesivėluokite. Kas prisideda su dešimčia ir augščiau, tai bus priskaityti knygos leidžiamais ir jųjų vardai tilps toj pačioj knygoje kaipo rėmėjų to gražaus darbo, ir jiems duosime $20.00 vertės knygomis, tai yra už $10.00 gausite 20.00! Knygos kaina $1.00. Negalintieji su didesne suma prisidėti nors su prenumerata, prisiunčiant $1.00 ir gausite knygą, mums ir-gi bus palengvinimas.
Veikalas bus padarytas gražiausioj formoj ir naujausios technikos todel išleidimas lėšuoja begalo daug ir dėlei tikių didelių iškaščių knygų nedaug tespausdiname, todel nesuvėluokite iškalno užsisakyti bei prisidėti prie to veikalo išleidimo. Kreipkitės — reikalaukite šiandien! per "Dail. Lit. Draug." pirmininką adr.:
A. J. JOKUBAITIS,
Boston University, 607 Boylston, St., Boston, Mass.

KONSERVATORIJA.
Lietuvių Muzikos Konsevatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipažint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų istrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekcijų — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekcijų — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvi ar trįs lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmės.
M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Bostin, Mass.

"SEKRETŲ KNYGA."
Labai yra naudinga ir reikalinga, del Tavęs, kožno skaitytojaus; ypač ženotiems, vaikinams ir merginoms. Knyga laimės ir sveikatos?... Prisiųskite dvi po 2 centus pačtos stempas tąsyk matysi. Rašykite:
S. M. CALVIN, P. O. Box 95;
Bedford, Ohio.
Šita knyga tik-ką tapo išleista, per įdomius specialistus. Siųskite greit, nes kas pirmiaus siųs tas greičiaus ir gaus, delto jog turime daug orderių.

Į LIETUVĄ
SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ A. RAMANAUSKO BANKAS SEKMINGAI IR UŽTIKRINANČIAI.
KREIPKITĖS:
A. RAMANAUSKAS
101 Oak Street, Lawrence, Mass.
Taipgi darome visokius paliudijimus, daviernastis, prisiegas, išjieško paskolas ir tt.
Banko ir pinigų siuntimo prižiurėtojai:
JONAS D. SEKYS,
JUOZAS J. URBŠA.
Notaras JONAS D. SEKYS.
Vieta atidara kasdien nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, o subatomis iki 10 val. vak.

Sandariečiai!
Platinkite savo Laikraštį "Sandarą" dabar geriausias laikas gauti skaitytojus. Pasidarbuokite.

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU
Reikalauk savų grosernių
T. H. BEST'S CELEBRATED MILK BREAD BEST IN THE WORLD
pirkti šios duonos
GROCERS BAKING COMPANY
21 Hillsboro st. Dorchester, Mass.